

Nr 104.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna; given Stockholms slott den 3 februari 1933.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1933.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, NOTHIN, SCHLYTER, VENNERSTRÖM,
LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför:

Då jag nu går att för Kungl. Maj:t anmäla frågan om den statsunderstödda växtförädlingsverksamheten, må först erinras, att anslag för ändamålet utgår dels till Sveriges utsädesförening för verksamheten vid Svalöv och vid föreningens åtta filialer dels till Weibullsholms praktiskt vetenskapliga verksamhet.

Anslaget till Sveriges utsädesförening, för innevarande budgetår utgörande 248,000 kronor, har pläгат bestämmas till skillnaden mellan för-

eningens beräknade inkomster och utgifter. Bland de senare märkes särskilt den av allmänna svenska utsädesaktiebolaget till föreningen, enligt dem emellan tid efter annan ingångna avtal, utgivna ersättningen för övertagande av från föreningen utgående nya sorter och eliter av lantbruksväxter. Anslaget till Weibullsholm är för innevarande budgetår uppfört med 75,000 kronor.

Av 1930 års riksdag (skr. nr 321) begärdes utredning rörande den statsunderstödda växtförädlingsverksamheten. Genom skrivelse den 14 mars 1930, nr 271, hade Kungl. Maj:t underställt riksdagen ett förslag till förnyat avtal mellan Sveriges utsädesförening och allmänna svenska utsädesaktiebolaget, avsett att gälla för viss tid efter den 30 juni 1930. I sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 71 uttalade jordbruksutskottet — jämte det utskottet förordade, att avtalet skulle gälla under tre år intill den 1 juli 1933 — att utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t skulle under tiden för omförmälda avtals giltighet låta verkställa den närmare utredning, som vore erforderlig för ett säkrare bedömande av betingelserna för att kunna på ett för den till största delen med statsmedel uppehållna utsädesföreningen och för den växtodlande allmänheten så ekonomiskt fördelaktigt sätt som möjligt i marknaden utföra från föreningen utgående nya sorter och stammar. Vid utredningen borde jämväl undersökas annan eventuellt möjlig utväg för förädlingsmaterialets utnyttjande än den för närvarande anlitate ävensom huruvida icke nya grunder för beräkning av statsbidraget till föreningen kunde tillämpas; och ifrågasatte utskottet, om icke, i stället för ett årligen med ledning av uppgjord stat beräknat belopp, kunde utgå ett lämpligt avvägt fixerat anslag, varmed föreningen hade att räkna vid den årligen återkommande planläggningen av dess verksamhet. Utskottet förväntade, att det förslag härutinnan, vartill den förutsatta utredningen kunde komma att leda, förelades senast 1932 års riksdag, på det att riksdagen i god tid före avtalstidens utgång kunde taga ställning till frågan. I samband med utredningen borde enligt utskottets mening givetvis även komma i betraktande, vilken ställning den andra statsunderstödda växtförädlingsanstalten, Weibullsholm, ur statens synpunkt lämpligen borde intaga. Likaledes syntes böra uppmärksammas dessa båda anstalters inbördes ställning.

Den 28 augusti 1930 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla tre utredningsmän att verkställa den av riksdagen begärda utredningen. De på grund härav tillkallade utredningsmännen (*växtförädlingsutredningen*) avlämnade den 10 december 1931 betänkande rörande den statsunderstödda växtförädlingsverksamheten. Beträffande verksamheten vid Svalöv föreslogos omfattande organisationsändringar. Utsädesföreningens växtförädling och utsädesbolagets exploatering av föreningens produkter skulle sammanföras under gemensam ledning, därvid den samfällda verksamheten skulle bedrivas antingen av ett enskilt affärsföretag, som skulle arrendera den till övertagande av staten

ifrågasatta för växtförädlingen använda och av föreningen nu ägda egendomen vid Svalöv, eller av ett utav staten bildat aktiebolag, som avsågs att förvärva såväl utsädesföreningens som utsädesbolagets egendom. Av de nuvarande filialerna skulle, enligt förslaget, två utökas till fullständiga växtförädlingsstationer och vissa av de övriga ombildas till s. k. sortprövningsanstalter. Vidkommande Weibullsholm skulle växtförädlingsverksamheten organiseras efter enahanda huvudgrunder som vid Svalöv. Officiell sortprövning samt kontroll över försäljningen av de statsunderstödda växtförädlingsanstalternas förädlingsprodukter skulle åstadkommas.

I avgivna *remissyttranden* av myndigheter m. fl. rön te utredningsmännens förslag, särskilt rörande omorganisationen av verksamheten vid Svalöv, gensagor från så gott som alla håll. I yttrandena förordades i allmänhet en förnyad utredning i syfte att inom den nuvarande organisationens ram ernå en tillfredsställande lösning av de särskilda spörsmål, som angivits i jordbruksutskottets utlåtande nr 71/1930.

Vid avlåtandet till riksdagen av *propositionen den 11 mars 1932, nr 199*, angående anslag för de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna anförde dåvarande departementschefen till statsrådsprotokollet, bland annat, att med hänsyn till de framkomna divergerande åsikterna spörsmålet borde göras till föremål för fortsatta överväganden samt att, innan ett slutligt ställningstagande skedde till frågan om nämnda verksamhets organisation, ett alternativt förslag borde upprättas avseende frågans lösning inom den nuvarande organisationens ram.

I sitt över nämnda proposition avgivna, av *1932 års riksdag* godkända utlåtande nr 52 uttalade jordbruksutskottet, att utskottet ansåge sig icke böra frångå vad utskottet 1930 uttalat om riktlinjerna för utredningen angående växtförädlingsanstalterna. Utskottet hade emellertid intet att erinra mot att en närmare undersökning gjordes med avseende jämväl å den av departementschefen alternativt antydda linjen i syfte att underlätta Kungl. Maj:ts slutliga ställningstagande till spörsmålet i fråga. Utskottet hölle dock före att, hur än den statsunderstödda växtförädlingsverksamheten i övrigt kunde komma att organiseras, statsunderstödet borde till vederbörande utgå i form av ett lämpligt avvägt, för en viss följd av år bestämt anslag, med hänsyn vartill växtförädlingsverksamheten för varje år borde planläggas. Då gällande avtal mellan utsädesaktiebolaget och utsädesföreningen utlöpte den 30 juni 1933, ville utskottet framhålla angelägenheten av att den fortsatta beredningen av frågan om förevarande båda växtförädlingsanstalters blivande organisation så inriktades, att proposition i ämnet kunde föreligga till behandling redan vid början av 1933 års riksdag.

Den 22 juli 1932 anbefalldes Kungl. Maj:t lantbruksstyrelsen att, efter verkställd utredning och förhandlingar med vederbörande, upprätta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag i avseende å den statsunderstödd-

da växtförädlingsverksamheten. Vid förslaget upprättande borde särskilt iakttagas, att inom den nuvarande organisationens ram ernåddes en ur det allmännas synpunkt tillfredsställande lösning av de särskilda spörsmål, som avsåges i jordbruksutskottets förberörda utlåtande nr 71 vid 1930 års riksdag, samt att statsunderstödet för verksamheten borde utgå i form av ett lämpligt avvägt, för en viss följd av år bestämt anslag, med hänsyn vartill växtförädlingsverksamheten för varje år borde planläggas. Förslaget borde jämväl omfatta, bland annat, förnyat avtal mellan Sveriges utsädesförening och allmänna svenska utsädesaktiebolaget.

Sedan lantbruksstyrelsen i skrivelse den 29 augusti 1932 angående anslagsäskanden för budgetåret 1933/1934 anmält, att styrelsen senare komme att avgiva särskild framställning rörande anslag för nämnda budgetår till de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna, har Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, under punkterna 87 och 88 föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1933/1934 beräkna *dels* för Sveriges utsädesförening ett extra anslag av 248,000 kronor, *dels ock* för understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm ett extra anslag av 75,000 kronor.

Nu har *lantbruksstyrelsen*, med anledning av förberörda åt styrelsen givna uppdrag, den 10 januari 1933 avlämnat utlåtande angående statsunderstöd åt växtförädlingsanstalter. Därvid har styrelsen tillika yttrat sig över *dels* en av Sveriges utsädesförening den 3 augusti 1932 dagtecknad framställning om erhållande för nästa budgetår av ett till 268,650 kronor förhöjt statsanslag, *dels* en av W. Weibull aktiebolag den 27 augusti 1932 gjord ansökan, att anslaget till bolaget måtte för budgetåret 1933/1934 utgå med ett till 100,000 kronor höjt belopp. I sin skrivelse har lantbruksstyrelsen hemställt, *dels* att Kungl. Maj:t måtte godkänna ett mellan Sveriges utsädesförening och allmänna svenska utsädesaktiebolaget den 10 januari 1933 träffat avtal angående övertagandet av från föreningen utgående sorter och eliter av lantbruksväxter, *dels ock* att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, under vissa förutsättningar, för budgetåret 1933/1934 anvisa 1) till upprätthållande av utsädesföreningens verksamhet ett extra anslag av sammanlagt 188,000 kronor till föreningens huvudanstalt och filialer samt ett extra förslagsanslag av 36,000 kronor till ålderstillägg och dyrtidstillägg åt föreningens fast anställda befattningshavare eller tillhopa 224,000 kronor, 2) till understödjande av den praktiskt vetenskapliga förädlingsverksamheten vid Weibullsholm antingen ett extra anslag av 40,000 kronor till den därstädes bedrivna trädgårdsväxtförädlingen eller ett hela verksamheten avseende extra anslag av 64,000 kronor, det senare under villkor, att utsädesförsäljningen vid Weibullsholm ställdes under statens centrala frökontrollanstalts kontroll.

Härefter har W. Weibull aktiebolag inkommit med en den 28 januari 1933 dagtecknad skrift i ämnet.

Jag övergår nu att punktvis uppehålla mig vid följande frågor, till vilka ställning torde böra tagas, nämligen:

1. Växtförädlingens behov av fortsatt statsunderstöd.
2. Växtförädlingsverksamhetens vid Svalöv organisation.
3. Sveriges utsädesförenings utgifter m. m.
4. Nyttiggörandet av förädlingsprodukterna vid Svalöv och frågan om nytt avtal mellan utsädesföreningen och utsädesbolaget.
5. Kontrollen över utsädesbolagets utsädesvaror.
6. Statsanslag åt utsädesföreningen.
7. Växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm.

1. Växtförädlingens behov av fortsatt statsunderstöd.

I sin allmänna motivering framhöll *växtförädlingsutredningen* beträffande växtförädlingens betydelse för vårt land, att en på vetenskapliga grunder bedriven växtförädling även för framtiden vore av behovet påkallad och att den i flera avseenden behövde utvidgas. Dess åsidosättande skulle enligt utredningens mening för landet innebära en stor förlust. Efter en översikt av den svenska växtförädlingens hittills uppnådda betydande och banbrytande resultat, vilka främst kunde tillskrivas den förtjänstfulla praktiska och vetenskapliga grund, varpå verksamheten allt från dess början vilat, hava utredningsmännen anfört i huvudsak följande rörande växtförädlingens behov av fortsatt statsunderstöd.

Förhållandena på växtodlingens område företedde en ständig och delvis mycket hastigt försiggående utveckling. Sålunda gjordes inom den teoretiska ärftlighetsforskningen, växtfysiologien och andra forskningsområden oavbrutet nya vetenskapliga rön, varigenom såväl nya metoder som förbättring av äldre sådana erbjöde sig. Försökstekniken företedde ock livlig utveckling. Från den praktiska växtodlingens företrädare framkomme ständigt nya önskemål och krav. Det måste därför anses vara i hög grad angeläget, att växtförädlingsverksamheten till gagn för landet fortfarande uppehöles på en fullt nöjaktig nivå och att densamma även bereddes möjlighet till fortsatt framgångsrik utveckling.

För uppnående av dessa syften erfordrades emellertid ekonomiska resurser av icke ringa mått. Enligt vad erfarenheten givit vid handen vore växtförädlingsverksamheten icke i tillfälle att i så måtto utnyttja vunna resultat, att kostnaderna för densamma därav kunde täckas. Bedrivandet av kvalificerad förädlingsverksamhet krävde nämligen tillgång till såväl vetenskapligt skolade förädlingsledare som ock praktiskt kunniga försöksledare. Dessutom erfordrades en förhållandevis stor personal för förädlingsarbetets praktiska utförande. En tidsenlig förädlingsanstalt måste därtill förfoga över tillräckliga jordområden, arbetslokaler, laboratorier och utensilier m. m. Uppmärksammas borde även, att förädlingsverksamheten städe måste arbeta på lång sikt och att arbeten, vilka med betydande kostnader fullföljts under en lång följd av år, understundom slutligen kunde visa sig resultatlösa eller i varje fall icke motsvara förväntningarna. Sist men icke minst borde därtill beaktas, att vid förädlin-

gen endast relativt små kvantiteter förädlat material framställdes och att det visat sig icke vara möjligt att från utövarna av den merkantila exploateringen av förädlingsresultaten erhålla ett mot förädlingskostnaderna svarande vederlag.

Vid sådant förhållande och med hänsyn till det nationalekonomiska värdet av växtförädlingsverksamheten hade understöd från det allmännas sida hittills i stor utsträckning beviljats till dennas upprätthållande. Enligt utredningsmännens åsikt erfordrades dylikt understöd även framgent, därest växtförädlingsverksamheten skulle kunna bibehållas vid nuvarande nivå och omfattning.

Erinringar mot dessa synpunkter hava under ärendets fortsatta beredning knappast framkommit. I *lantbruksstyrelsens* nu föreliggande utlåtande framhålles såsom obestriddigt, att värdet för svenskt — och även i öj ringa mån utländskt — jordbruk av verksamheten vid Svalöv utan överdrift kan sägas hava varit högst betydande. Lantbruksstyrelsen har ock uttalat den förvissningen, att, därest tillräckliga medel för verksamhetens bedrivande i en mot tillgängliga resurser svarande omfattning ställas till förfogande, utsädesföreningen allt fortfarande skall visa sig i stånd att göra jordbruket ovärderliga tjänster. Det vore därför enligt styrelsens mening en kortsynt hushållning att — även i en ur statsfinansiell synpunkt så vansklig tid som den nuvarande — icke se till, att ifrågavarande förädlingsverksamhet ägde ekonomiska möjligheter att fullt utnyttja de resurser, den för närvarande besutte.

*Departement-
chefen.*

Det synes mig näppeligen kunna ifrågasättas annat än att växtförädlingsverksamheten med hänsyn till den stora betydelse, den även i fortsättningen kan antagas få för jordbruket och vårt land, alltjämt bör verksam samt understöddas av statsmakterna. Därvid torde man fortfarande böra räkna med de båda växtförädlingsanstalterna vid Svalöv och vid Weibullsholm såsom självständiga och av varandra oberoende företag, båda understödda med statsmedel.

2. Växtförädlingsverksamhetens vid Svalöv organisation.

Den vid Svalöv bedrivna växtförädlingsverksamheten är fördelad på två organisationer, Sveriges utsädesförening och allmänna svenska utsädesaktiebolaget.

Föreningens verksamhet omfattar dels själva förädlingsarbetet dels ock frökontroll. Förädlingsarbetet avser alstrandet av nya sorter och stammar av utsäde och frö med bättre egenskaper än redan befintligt. Sålunda alstrade sorter, som finnas värda att utföras i handeln, förökas av föreningen till en mindre kvantitet, vilken därefter överlämnas till bolaget. För bibehållande av sortens renhet framställer föreningen och överlämnar allt emellanåt till bolaget nya eliter av redan överlämnad sort.

Föreningens verksamhet bedrivs dels vid huvudanstalten å Svalöv dels ock vid föreningens filialer vid Ultuna, i Östergötland, Kalmar län, Västergötland, Värmland, Västernorrlands län, Jämtland och Luleå. Föreningens frökontroll omfattar allt av utsädesbolaget i handeln fört utsäde och frö. — Föreningens angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av sju ledamöter, av vilka ordförande och fyra ledamöter utses av Kungl. Maj:t. Styrelsen äger att inom sig utse ett utskott av tre ledamöter för det närmaste handhavandet och övervakandet av förädlingsanstaltens löpande ärenden. Vid anstalten finnes anställd föreståndare, som leder och övervakar verksamhetens olika grenar såväl vid huvudanstalten som vid filialerna enligt av styrelsen fastställd plan. Såsom ledare av verksamheten vid huvudanstaltens nio olika arbetsavdelningar äro anställda föreståndare för en var av åtta dylika avdelningar, varjämte anstaltens föreståndare själv handleder verksamheten vid en av avdelningarna. Varje filial förestås av filialföreståndare. I föreningens tjänst äro vidare anställda en sekreterare samt assistenter och kvinnlig arbetskraft. Antalet hos föreningen anställda tjänstemän utgör 24, därav 12 med vetenskaplig utbildning. För granskning av föreningens räkenskaper utses årligen tre revisorer jämte suppleanter, varav två jämte suppleanter förordnas av Kungl. Maj:t.

Utsädesaktiebolaget har, enligt bolagsordningen, till ändamål att verkställa inköp, försäljning och odling av fullgott utsäde ävensom fabriksmässigt utöva verksamhet med förädling av utsäde samt annan i samband härmed stående verksamhet. Bolaget försäljer utsäde och frö ej blott av från föreningen mottagna sorter, stammar och eliter, utan även dylikt, inköpt inom eller utom landet. Utsäde och frö av från föreningen erhållna förädlingsprodukter odlas dels på bolagets egna jordegendomar dels hos enskilda jordbrukare, vanligen efter avtal med bolaget (s. k. kontraktsodling). Sålunda odlat utsäde och frö, som föreningens frökontrollavdelning finner i alla avseenden motsvara den ursprungliga förädlingen, försäljas såsom s. k. originalutsäde. Av vissa växtslag säljer bolaget därjämte s. k. efterodling, d. v. s. utsäde, som kontrollavdelningen icke velat godkänna såsom originalutsäde.

Hithörande organisationsspörsmål hava av den förenämnda *växtförädlingsutredningen* ägnats särskild uppmärksamhet. Utredningsmännen hava härom anfört i huvudsak följande.

De anmärkningar, som framförts mot den vid Svalöv bedrivna växtförädlingsverksamheten, riktade sig enligt utredningsmännens åsikt huvudsakligen mot det ekonomiska förhållandet såväl mellan utsädesföreningen och bolaget som ock mellan dessa kontrahenter och staten. Utsädesföreningen och bolaget hade skilda förvaltningar, varav avsevärda olägenheter förorsakades. Den ena institutionen hade intet inflytande på den andras förvaltning och ekonomi. Det inbördes förhållandet dem emellan reglerades visserligen genom ett avtal på viss tid, och åtskilliga bestämmelser däri vore uppenbarligen avsedda att betrygga de båda intressenternas

ställning till varandra liksom ock i viss mån till allmänheten, men i det hela kunde dock föreningen och bolaget sägas numera stå oberoende av varandra. För bolaget vore det av jämförelsevis ringa intresse, om föreningens skötsel gäve bättre eller sämre ekonomiskt resultat, blott dess förädlingsverksamhet lämnade nödiga produkter för bolagets affärsrörelse; dess inflytande härpå vore emellertid också ringa. Enahanda förhållande mötte för utsädesföreningen gentemot bolaget. Det ekonomiska förhållandet mellan nämnda kontrahenter och staten vore heller icke tillfredsställande. Bestridandet av kostnaderna för själva växtförädlingen vore för närvarande ordnat så, att staten tillsköte allt erforderligt rörelsekapital utöver föreningens egna mycket begränsade inkomster samt bolagets årliga bidrag. Det vore icke för bolaget och knappast ens för föreningen av något verkligt intresse, att förädlingskostnaderna hölles inom ekonomiskt behöriga gränser. Härtill komme, att föga reellt inflytande från det allmännas sida hade kommit att utövas på de priser, till vilka växtförädlingens produkter tillhandahölles jordbrukarna.

För att råda bot för ifrågavarande missförhållanden hava utredningsmännen ansett nödigt, att ändring av den nuvarande organisationen genomfördes. Utredningsmännen hava funnit det därvid vara angeläget, att, till åstadkommande av ett mera ekonomiskt tillfredsställande resultat av verksamheten i dess helhet, växtförädlingen och exploateringen av dess produkter förlades under en och samma ledning. Samtidigt borde emellertid staten beredas sådant inflytande över växtförädlingen, att garantier i möjligaste mån vunnes för dennas upprätthållande i en med hänsyn till jordbrukets krav önskvärd omfattning och på en fullt tillfredsställande nivå. För realiserande av berörda önskemål hava utredningsmännen föreslagit genomgripande ändringar i organisatoriskt hänseende av den av utsädesföreningen och utsädesbolaget utövade verksamheten. Såsom inledningsvis antytts hava utredningsmännen ifrågasatt en sammanslagning av Svalövsinstitutionens båda verksamhetsgrenar, därvid framlagts två alternativ.

Enligt det första alternativet föreslås staten övertaga Sveriges utsädesförenings för växtförädlingen använda egendom och med nyttjanderätt, mot viss arrendeavgift, upplåta denna till ett enskilt bolag — eventuellt, efter framdeles förda förhandlingar, allmänna svenska utsädesaktiebolaget — vilket bolag förutsättes skola enligt vissa för verksamhetens organisation närmare angivna bestämmelser bedriva växtförädling i minst samma omfattning, som utsädesföreningen nu utövar, samt tillika omhänderhava exploateringen av förädlingsprodukterna.

Värdet av utsädesföreningens för överlåtelse ifrågakommande egendom har med ledning av föreningens balansräkning för år 1930 enligt vissa grunder beräknats till 396,344 kronor, vari ingå tillgångar vid huvudanstalten till ett belopp av 364,750 kronor samt vid filialerna till ett belopp av 31,594 kronor. Med nyttjanderätt avses att till bolaget upplåta större delen av den vid huvudanstalten och filialerna förefintliga egendomen. Den årliga arrendeavgiften har såvitt angår den från huvudanstalten upplåtna egendomen beräknats efter 4,5 procent av värdet av denna och sålunda upptagits till 15,300 kronor. Angående dispo-

sitionen av den vid filialerna befintliga egendomen lämnas närmare redogörelse i samband med övriga filialerna berörande frågor.

Statsbidrag till växtförädlingsarbetets bedrivande avses tillkomma bolaget med belopp, motsvarande hälften av bolagets enligt vissa grunder beräknade årliga kostnader för själva förädlingsverksamheten. Enligt preliminär beräkning, vilken uppgjorts med ledning av föreningens inkomster och utgifter för budgetåret 1931/1932, skulle vid tillämpningen av nämnda beräkningsgrunder statsbidraget till huvudanstaltens verksamhet under sagda budgetår hava uppgått till 101,900 kronor. För statsbidrags tillgodonjutande föreslås vissa villkor, i huvudsak innefattande allmänna föreskrifter med avseende å växtförädlingsverksamhetens organisation och bedrivande samt befogenhet för lantbruksstyrelsen att handhava överinseendet över såväl förädlingsverksamheten som ock bolagets i samband därmed stående affärsverksamhet.

Enligt det andra alternativet skulle ett huvudsakligen av staten bildat aktiebolag förvärva såväl den av Sveriges utsädesförening för växtförädlingsarbetets bedrivande använda egendomen som ock de av allmänna svenska utsädesaktiebolaget för exploateringen av föreningens förädlingsprodukter disponerade tillgångarna. Värdet av den för överlåtelse ifrågakommande, utsädesföreningen tillhöriga egendomen har därvid uppskattats efter enahanda grunder, som under första alternativet angivas, och upptages sålunda till 364,750 kronor. Från utsädesbolaget förutsattes det statliga bolaget övertaga tillgångar till ett uppskattat värde av 3,871,000 kronor. Värdet av de för växtförädlingen och exploateringen av förädlingsprodukterna erforderliga, för bolagets förvärv avsedda tillgångarna beräknas sålunda till ett sammanlagt belopp av 4,235,750 kronor. Bolagets kapitalbehov har uppskattats till omkring 7,300,000 kronor. Häri ingå dels det nyssnämnda, för egendomsinlösen beräknade beloppet, 4,235,750 kronor, dels ock ett rörelsekapital av 3,051,800 kronor. Av det nya bolagets aktiekapital, förslagsvis 6,000 000 kronor, ifrågasattes staten övertaga 5,000,000 kronor i form av stamaktier, under det att återstoden i form av preferensaktier skulle lämnas till teckning av vissa av Kungl. Maj:t utsedda enskilda personer, representerande sammanslutningar på jordbrukets område m. fl. I avseende å rörelsens bedrivande, statsbidrag m. m. föreslås i huvudsak enahanda bestämmelser som beträffande det första alternativet. Utredningsmännen hava ansett det andra alternativet i högre grad än det första tillgodose vissa ur det allmännas synpunkter angelägna intressen samt förordat, att detta lägges till grund för den blivande organisationen.

För att bättre tillgodose växtförädlingen inom mellersta och norra Sverige hava utredningsmännen föreslagit, att *utsädesföreningens Ultuna- och Västernorrlandsfilialer* ombildas till en mellansvensk, respektive en norrländsk fullständig växtförädlingsstation samt att till den senare för den norrländska s. k. innerbygden anknytes en substation, till vilken Jämtlandsfilialen avses ombildad. Enligt närmare specificerade, approximativa beräkningar skulle engångskostnaderna för växtförädlingsstationernas upprättande uppgå till följande belopp, nämligen för stationen vid Ultuna till 210,000 kronor, kostnader för uppförande av bostäder åt tjänstemännen därvid oberäknade, för stationen vid Lännäs, Västernorrlands län, till 60 000 kronor och för substationen vid Torsta, Jämtlands län, till 4,000 kronor eller till sammanlagt 274,000 kronor. Rörande växtförädlingsstationernas organisation föreslås närmare före-

skrifter. Verksamheten vid stationerna förutsättes ingå såsom ett led i verksamheten hos ettdera av de förenämnda bolagen. Vid det första alternativet skulle engångskostnaderna för stationernas upprättande bestridas av staten och egendomen med nyttjanderätt upplåtas till det enskilda bolaget. Den årliga arrendeavgiften har därvid beräknats efter 4,5 procent av värdet av till bolaget upplåten egendom och sålunda uppskattats till 13,308 kronor. Vid det andra alternativet förutsättes det statliga bolaget bestrida engångskostnaderna i fråga. De årliga driftkostnaderna, inklusive arrendeavgift, hava för den mellansvenska, respektive den norrländska förädlingsstationen jämte dess substation beräknats uppgå till 67,901, respektive 54,417 kronor. Statsbidrag till verksamheten vid förädlingsstationerna föreslås utgå till den mellansvenska stationen med 65 procent av nettokostnaden för förädlingsverksamheten och till den norrländska stationen jämte dess substation med 90 procent av sagda nettokostnad. Det årliga statsbidraget till ifrågavarande växtförädlingsstationer beräknas, härfört till nämnda driftkostnader, uppgå till 93,100 kronor.

Av *utsädesföreningens övriga filialer* hava utredningsmännen ansett filialerna i Kalmar, Östergötlands och Värmlands län samt eventuellt även filialen i Norrbottens län böra ombildas till s. k. sortprövningsstationer. Filialen i Skaraborgs län anses böra nedläggas, och sortprövningsverksamheten för ifrågavarande område förläggas till Lanna försöksgård. Frågan om sortprövningsstationernas blivande organisation föreslås böra närmare övervägas i samband med utredningen angående ordnandet i allmänhet av försöksväsendet på jordbruksområdet. Filialerna i fråga förmenas dock böra tillsvidare i befintligt skick övertagas av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet och inordnas under denna anstalts förvaltning. Den årliga driftkostnaden för varje sortprövningsstation beräknas endast obetydligt överstiga kostnaden för motsvarande filial.

Såsom förut omnämnts mötte ifrågavarande organisationsförslag starka gensagor i de över utredningsmännens betänkande avgivna yttranden, varefter Kungl. Maj:t uppdrog åt lantbruksstyrelsen att upprätta ett nytt förslag i ämnet. Därvid skulle en ur det allmännas synpunkt tillfredsställande lösning av de med förädlingsverksamheten sammanhängande spörsmålen sökas inom ramen av den nuvarande organisationen.

Lantbruksstyrelsen har följaktligen i sitt nu föreliggande utlåtande utgått från, att väsentliga och omfattande utbyggnader av den nuvarande verksamheten icke upptoges till prövning. Enligt lantbruksstyrelsens förslag skola alltså utsädesföreningen och utsädesbolaget behållas såsom från varandra skilda företag med samma uppgifter som hittills, varjämte de åtta filialerna likaså skola fortfarande uppehållas. Styrelsens förslag avser därför i huvudsak blott två spörsmål, nämligen frågorna om statens anslag till föreningen och om nytt avtal mellan föreningen och bolaget.

Departements-
chefen

Från riksdagens sida har vid åtminstone två tillfällen under senare år uttalats, att statsunderstödet till växtförädlingsverksamheten borde utgå i form av ett lämpligt avvägt, för en viss följd av år bestämt anslag, med hänsyn vartill växtförädlingsverksamheten för varje år borde planläggas. Med nuvarande organisation av växtförädlingsverksamhe-

ten vid Svalöv torde detta önskemål icke kunna uppfyllas. Så länge det bolag, som har att föra resultatet av denna växtförädlingsverksamhet i marknaden, endast har att erlægga på förhand fastställd ersättning för rättigheten härtill, medan staten har att tillföra utsädesföreningen återstoden av för förädlingsarbetet erforderliga medel, måste givetvis statsunderstödet komma att med växlande behov bliva olika från år till år. Endast därigenom att, på sätt växtförädlingsutredningen föreslagit, det exploaterande affärsföretaget finge övertaga det primära ansvaret för växtförädlingsverksamheten, kan det bliva möjligt att hålla statens bidrag till växtförädlingsverksamheten inom på förhand bestämd ram. På grund härav liksom även av andra skäl anser jag en lösning av den viktiga frågan om växtförädlingsarbetets framtida organisation helst böra ske enligt i huvudsak de grundlinjer, som framlades i utredningsmännens betänkande.

Den statsfinansiella situationen, som i hög grad försämrats, sedan utredningsmännens betänkande avgavs, torde emellertid icke medgiva de uppoffringar från statens sida såväl i engångskostnader som ökade årsanslag, som ett realiserande av nämnda förslag skulle innebära. Härtill kommer, att under alla omständigheter en dylik omorganisation icke skulle kunna genomföras vid ingången av nästa budgetår, enär erforderliga underhandlingar mellan de berörda parterna icke ägt rum och följaktligen nödiga förslag till uppgörelse dem emellan ej heller föreligga. Visserligen skulle väl i avvaktan på fortsatt utredning en ytterligare prolongering av hittills gällande avtal mellan bolaget och föreningen kunna ske. Men detta skulle å sin sida leda till att för bolaget alltför lindriga villkor fortfarande skulle få gälla en tid framåt. Av sålunda anförda skäl finner jag mig böra framlägga ett förslag, som i avseende å växtförädlingsverksamhetens organisation förutsätter ett bibehållande tillsvidare av utsädesföreningen och utsädesbolaget. Därvid kommer jag att i huvudsak ansluta mig till lantbruksstyrelsens uppläggnings av ärendet.

3. Sveriges utsädesförenings utgifter m. m.

Enligt av Kungl. Maj:t meddelad föreskrift har utsädesföreningen att vid ingivande av ansökan om statsbidrag för uppehållande av verksamheten härtill foga av dess styrelse uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för nästinstundande budgetår.

I den för budgetåret 1932/1933 med utgångspunkt från det för sagda tid anvisade statsanslaget tillämpade staten hava utgifterna vid huvudanstalten och filialerna beräknats till 236,415 kronor, respektive 103,585 kronor eller sammanlagt 340,000 kronor. Å inkomstsidan hava uptagits medlemsavgifter, annonser och hyror till belopp av sammanlagt 11,800 kronor, vidare utsädesbolagets ersättning för övertagande av från föreningen utgående nya sorter och eliter av lantbruksväxter, 65,200 kronor, samt ersättning av statens centrala frökontrollanstalt för viss av

föreningen åt anstalten utförd kontrollverksamhet, 15,000 kronor. Skillnaden mellan nyssnämnda inkomster å tillhopa 92,000 kronor och nämnda utgiftsbelopp, 340,000 kronor, eller sålunda 248,000 kronor täckes av statsmedel.

Det vid *föreningens framställning* om statsbidrag för budgetåret 1933/1934 fogade statförslaget upptager utgifter för huvudanstalten till 246,400 kronor och för filialerna till 110,150 kronor eller sammanlagt 356,550 kronor. Då föreningens inkomster från annat håll än av statsmedel beräknats uppgå till 87,900 kronor, har föreningen anhållit om statsunderstöd till huvudanstalten med 158,500 kronor och till filialerna med 110,150 kronor eller sålunda med tillhopa 268,650 kronor.

Lantbruksstyrelsen har beträffande föreningens förevarande framställning till en början anfört följande. För realiserande av det av riksdagen framhållna önskemålet, att utsädesföreningen måtte tillmätas ett för viss tidsperiod fixerat årligt statsunderstöd, inom vars ram föreningen skulle hava att planlägga sin verksamhet, hade det syntts lantbruksstyrelsen nödvändigt att upprätta en för kortare tidsperiod avsedd normalstat för föreningens verksamhet, så avvägd, att den med anlitande av klok sparsamhet medgäve ett upprätthållande av verksamheten i en ur lantbrukets synpunkt tillfredsställande omfattning. Möjligheten att för nya ändamål erhålla statsunderstöd borde emellertid icke därigenom vara föreningen betagen. Genomförandet av ett för viss tid fixerat statsunderstöd stötte dock på svårigheter, bland annat därigenom, att bland utgiftsposterna inginge de båda till sin natur föränderliga anslagstitlarna. ålderstillägg och dyrtidstillägg, vilkas föränderlighet icke vore beroende av föreningens åtgärder. En fixering av föreningens allmänna anslag syntes därför kräva, att nämnda båda anslagstitlar uppfördes som en särskild post i riksstaten av förslagsanslags natur. Skulle det ur budgetteknisk synpunkt anses önskvärt, att anslaget till föreningen uppfördes i en post, borde detta kunna ske genom anslagets uppförande i dess helhet såsom förslagsanslag, av vilket det belopp, som av riksdagen beviljats utsädesföreningen såsom fixerat anslag, av Kungl. Maj:t kunde ställas till föreningens förfogade. Under förutsättning att nämnda osäkerhetsmoment eliminerades på föreslaget sätt, syntes det enligt lantbruksstyrelsens mening icke vara uteslutet att uppgöra en för visst antal år framåt gällande normalstat för föreningen, på grund av vilken ett fixerat statsundersöd för samma tid kunde utmätas.

I anslutning till utsädesföreningens framställning samt därtill fogade promemorior och statförslag har lantbruksstyrelsen efter förhandling med föreningens styrelse och tjänstemän samt efter prövning av varje särskild post ansett sig kunna föreslå följande normalstat för föreningens huvudanstalt. I staten har upptagits jämväl den utgift av 7,000 kronor för år, som ålåg föreningen på grund av det till densamma förlagda arbetet för den under universitet i Lund sorterande ärfthlighetsinstitutionen.

Avlöningar (utom ålderstillägg)	kronor	83,800
arvode till siffergranskare	»	500
reseersättningar till styrelse och revisorer	»	3,000
reskostnader, representation	»	1,500
försöksverksamheten vid Svalöv:		
allmänna omkostnader	»	1,500
vete- och havreförädlingen	»	8,000
kornförädlingen	»	3,500
rågförädlingen	»	2,000
vallväxtförädlingen	»	8,500
potatis- och halvväxtförädlingen	»	4,500
rotfruktsförädlingen	»	8,000
bakningsförsök	»	2,000
kemiska och fotografiska arbeten	»	5,000
ledning av och samarbete med filialerna	»	1,800
lokala sortförsök	»	1,100
ärftlighetsinstitutionen	»	7,000
arrende för jord till institutionens försök	»	500
kontrollverksamheten	»	2,300
samlingarnas vård och tillökning	»	200
bibliotek och prenumeration	»	1,800
tidskriften	»	6,500
trycksaker	»	1,200
kontorsutgifter	»	1,000
post, telefon och telegraf	»	2,100
frakter	»	1,400
uppvärmning och belysning	»	5,800
städning och övrig renhållning	»	1,100
underhåll av byggnader	»	4,000
» och inköp av inventarier	»	1,200
» av trädgård, park, vägar	»	2,800
försäkringar	»	1,700
skatter	»	1,900
pensionsavgifter för tjänstemän vid Svalöv	»	1,600
räntor	»	7,000
hyra för den s. k. dubbelvillan	»	2,300
förevisning för besökande	»	1,200
diverse utgifter	»	2,040
		summa kronor 191,340.

Lantbruksstyrelsen har vidare framhållit, att huvudanstalten vid Svalöv kunde, fränsett ersättning för utlämnade förädlingsprodukter, påräkna följande inkomster, som lämpligen borde avräknas från nyss angivna utgiftssumma:

medlemsavgifter	kronor	2,500
annonser i tidskriften	»	1,000
hyror	»	7,900
centrala frökontrollanstaltens andel i magasinbokhållarens lön	»	3,600
		summa kronor 15,000.

Efter avdrag av sistnämnda inkomstbelopp borde utsädesföreningens beräknade normala nettoutgifter för huvudanstalten kunna upptagas till (191,340 — 15,000 =) 176,340 kronor.

Vidkommande föreningens åtta filialer har lantbruksstyrelsen erinrat, att verksamheten vid dessa bedreves med anlåtande allenast av för ändamålet anvisade statsmedel, vilka beräknats täcka kostnaderna för avlöning till filialföreståndarna, inklusive ålderstillägg, dyrtidstillägg och huvudmannens pensionsavgifter, jämte omkostnader för försöksverksamheten vid filialerna. Sagda kostnader utgjorde för en var filial 6,250 kronor. Totalkostnaden för filialerna hade för budgetåret 1932/1933 beräknats till 103,585 kronor. Rörande det fortsatta anslagsbehovet för filialerna har lantbruksstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Utsädesföreningen hade påyrkat dels en mindre höjning över huvud taget av anslaget till filialernas försöksverksamhet eller från 6,250 kronor till 6,500 kronor för varje filial, dels ock en mera avsevärd höjning av anslaget till försöksverksamheten vid Ultunafilialen och Västernorrlandsfilialen. — En viss utvidgning av verksamheten vid *Ultunafilialen* med dess särskilt för växtodlingen i Mellansverige lämpliga läge, jordmån och klimatiska förhållanden funne lantbruksstyrelsen i hög grad önskvärd. Förutom den mera lokala verksamhet, som jämte luzernförädlingen hittills bedrivits, borde därstädes enligt lantbruksstyrelsens förmenande upptagas förädlingsverksamhet i fråga om trindsäd, speciellt arter — en förädling, som icke lämpligen kunde bedrivas i Svalöv — ävensom åtminstone huvuddelen av förädlingsverksamheten i fråga om rödklöver. Jämväl förädlingen av andra vallväxter utav olika slag syntes böra i avsevärd grad förläggas till ifrågavarande filial. Den ökade verksamhet vid filialen, som omedelbart kunde och borde komma till stånd, krävde emellertid ökat anslag till den allmänna verksamheten. Sålunda syntes bland annat föreningens krav på särskild assistent vid denna filial till en kostnad av cirka 3,000 kronor ofrånkomligt. Därtill medförde lantbrukshögskolans mellankomst en ökad utgift av 1,100 kronor för förändrade lokalförhållanden. Med hänsyn härtill kunde kostnaden för verksamheten vid Ultunafilialen icke beräknas till lägre belopp än 11,600 kronor. — Till *Västernorrlandsfilialen* hade tyngdpunkten av den för Norrlands jordbruk avsedda växtförädlingen — speciellt förädlingen av vallväxter — ansetts lämpligast böra förläggas. En vidgad verksamhet vid denna filial funne även lantbruksstyrelsen väl motiverad. Anslagsbehovet för filialens verksamhet under de närmaste åren syntes, fränsett avdelningsföreståndarens avlöningsförmåner, kunna beräknas till ett årligt belopp av 8,500 kronor. — För de återstående sex filialerna borde med hänsyn till rådande ekonomiska förhållanden beräknas ett genomsnittligt årligt anslagsbehov av 6,000 kronor.

I anslutning till vad sålunda anförts har lantbruksstyrelsen — därest de föränderliga anslagen till ålderstillägg och dyrtidstillägg åt filialföreståndarna här liksom förut föreslagits i fråga om huvudanstalten frändroges — beräknat det nuvarande utgiftsbehovet för filialerna för de närmaste åren på följande sätt:

8 filialföreståndare: grundlön à kronor 4,200	kronor	33,600
huvudmannens pensionsavgifter för filialföreståndarna ..	»	960
kostnaden för försöksverksamheten vid:		
Ultuna-filialen	»	11,600
Västernorrlands-filialen	»	8,500
6 återstående filialer	»	36,000
	summa kronor	90,660.

Utsädesföreningens fasta utgifter för huvudanstalt och filialer skulle sålunda för de närmaste åren beräknas till (176,340 + 90,660 =) 267,000 kronor. Lantbruksstyrelsen har framhållit, att samtliga utgifter beräknats med iakttagande av all sparsamhet och att i flera fall nedprutning av förut utgående poster företagits. De föreslagna utgiftsstaterna syntes enligt lantbruksstyrelsens mening icke skäligen kunna ytterligare sänkas, så vitt verksamheten icke skulle inskränkas under den omfattning och den effektivitet, som möjliggjordes av föreningens utrustning.

I de sålunda framlagda beräkningarna har såsom nämnts icke upptagits de mera rörliga utgiftsposterna ålderstillägg till fast anställd personal och dyrtidstillägg till den s a m m a. Härom har lantbruksstyrelsen anfört följande.

För budgetåret 1933/1934 uppginge sammanlagda beloppet av enligt gällande grunder utgående ålderstillägg till befattningshavare vid huvudanstalten till 7,500 kronor. Ålderstilläggen till föreningens filialföreståndare beräknades för samma tid och enligt samma grunder till sammanlagt 9,750 kronor. Totala anslagsbehovet till ålderstillägg åt utsädesföreningens befattningshavare skulle sålunda uppgå till 17,250 kronor. — Dyrtidstillägg till föreningens fast anställda befattningshavare med undantag av föreningens föreståndare, vilken samtidigt vore professor vid universitetet i Lund, hade under de senare åren utgått med 25 procent å lön, tillfällig löneförbättring och ålderstillägg. Med hänsyn därtill, att de statliga dyrtidstilläggen avsevärt nedgått, ansåge lantbruksstyrelsen en sänkning av procentsatsen för dyrtidstilläggens utgående till 15 procent böra genomföras. Med tillämpning av denna procentsats skulle, såvitt på förhand kunde beräknas, för dyrtidstillägg till föreningens fast anställda befattningshavare under budgetåret 1933/1934 böra utgå för befattningshavare vid huvudanstalten 12,105 kronor och för befattningshavare vid filialerna 6,501 kronor eller sammanlagt 18,606 kronor.

Totalbeloppet av de mera rörliga utgiftsposter — ålderstillägg och dyrtidstillägg — vilka vid ett fixerande av utsädesföreningens anslagsbehov för ett flertal år enligt lantbruksstyrelsens förmenande måste utgå vid sidan av det fixerade anslagsbeloppet, skulle således för ifrågavarande budgetår utgöra (17,250 + 18,606 =) omkring 36,000 kronor. Dessa utgifter borde, enligt lantbruksstyrelsen, i deras helhet täckas av statsmedel i form av förslagsanslag antingen så, att ett särskilt dylikt anslag anvisades för ändamålet, eller så, att anslaget till utsädesföreningen i dess helhet erhöle karaktär av förslagsanslag.

Departements-
chefen.

Lika med lantbruksstyrelsen finner jag det lämpligt, att som utgångspunkt för bestämmandet av anslagsbeloppet till Sveriges utsädesförening viss normalstat för förening finnes upprättad. Då här är fråga om ett enskilt företag, synes det mig dock ej lämpligt eller erforderligt, att statsmakterna, på sätt sker i fråga om statsinstitutioner, i samband med anslagsanvisningen direkt fastställer viss stat. I detta fall synes mig det upprättade statförslaget ur statsmakternas synpunkt böra hava till uppgift att vara underlag vid bedömandet av storleken av det årliga statsanslag, som bör utgå till föreningen. Genom att förutsätta att det sålunda framräknade anslagsbeloppet skall gälla för en viss tid framåt, torde det förberörda av riksdagen uttalade önskemålet bliva i möjligaste mån beaktat.

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av föreningens utgifter — nämligen fasta utgifter för huvudanstalten, efter avdrag av andra inkomster än bidraget från utsädesbolaget, 176,340 kronor och för filialerna 90,660 kronor samt utgifter för ålderstillägg och dyrtidstillägg 36,000 kronor, eller tillhoppa 303,000 kronor — har jag i huvudsak intet att erinra. Jag finner mig alltså kunna bland annat godtaga den av lantbruksstyrelsen tillstyrkta utvidgningen av verksamheten vid Ultuna- och Västernorrlandsfilialerna. Av skäl, som jag senare skall angiva, synes det mig knappast vara lämpligt att vid tillmätandet av statsanslagets normalbelopp räkna med en rörlig del till ålderstillägg och dyrtidstillägg. Jag tillstyrker därför, att man vid bestämmandet av statsanslaget till utsädesföreningen tillsvidare utgår från nyssnämnda årliga utgiftssumma av 303,000 kronor. Detta belopp bör, försåvitt ej särskilda omständigheter påkalla jämkning i ena eller andra riktningen, vara normerande för föreningens verksamhet under en treårsperiod framåt i tiden. Av sistnämnda belopp bör viss andel bestridas av utsädesbolaget, en fråga till vilken jag nu övergår.

4. Nyttiggörandet av förädlingsprodukterna vid Svalöv och frågan om nytt avtal mellan utsädesföreningen och utsädesbolaget.

Den betydelsefulla frågan om lämpligaste anordningen för nyttiggörande av de vid växtförädlingsverksamheten vid Svalöv alstrade förädlingsprodukterna har vid olika tillfällen varit föremål för ingående utredning. Ehuru skilda förslag av värde därvid framkommit, torde de dock — med hänsyn till riksdagens direktiv i ämnet — i den mån de icke rymmas inom den nuvarande organisationens ram här böra lämnas å sido.

Alltsedan allmänna svenska utsädesaktiebolaget 1891 bildades, hava förökningen och försäljningen av de av utsädesföreningen frambragta nya växtsorterna varit överlämnad åt nämnda bolag. Till reglerande av föreningens och bolagets inbördes ställning hava, såsom förut berörts, tid efter annan upprättats avtal. Senaste avtal är dagtecknat den 3 mars

1930 och gäller till och med den 30 juni 1933 samt har den lydelse, som i det följande angives.

Då avtalet alltså utlöper med nästa juni månad, har *lantbruksstyrelsen* ägnat särskild uppmärksamhet åt spørgsmålet om avtalets förnyelse och därmed förbundna villkor. Härom har styrelsen anfört bland annat följande.

Rätten att ensam få exploatera utsädesföreningens nya sorter och stammar representerade ett betydande ekonomiskt värde. Lantbruksstyrelsen ville dock samtidigt erinra, att utsädesvaror icke kunde bli föremål för patentskydd. Erfarenheten hade ock visat, att nyheter på området omedelbart efter det de utsläppts gjordes till föremål för förökning av i förhållande till förädlaren helt oberoende odlare och efter ett fåtal år vore i var mans hand. Den fördel mellanhanden mellan förädlaren och den växtodlande allmänheten, affärsmässigt sett, skulle kunna hämta av förbindelsen med förmedlaren, måste därför enligt lantbruksstyrelsens mening till avsevärd del inhöstas under det första året eller i varje fall de första åren en ny sort eller stam saluhållits i marknaden. Nämnda fördel kunde dock vara betydande, helst som förmedlaren på grund av sin nära förbindelse med förädlaren ensam vore i tillfälle att av framgångsrika sorter undan för undan erhalla nya eliter. Värdet av själva Svalövsnamnet borde heller icke lämnas obeaktat, lika litet som det förhållandet, att det förmedlande organet ägde ensamrätt att föra de förädlade sorterna och stammarna under beteckningen »Original».

Om befogenheten av jordbruksutskottets vid 1930 års riksdag uttalade önskemål, att vid förädlingsresultatens överförande till den praktiska växtodlingen borde tillses, att de nya sorterna och stammarna icke äsattes ett oskäligt och för växtodlaren svaröverkomligt pris, syntes enligt lantbruksstyrelsens uppfattning i stort sett icke råda mer än en mening. Förmedlarens förmåga i detta hänseende borde emellertid givetvis stå i ett visst beroende av de krav på kontant bidrag till kostnaderna för uppehållande av förädlingsverksamheten, som ställdes på honom. De villkor, som syntes böra vara avgörande för överlåtandet till annan av förökandet och försäljningen till den växtodlande allmänheten av utsädesföreningens nya stammar och sorter vore därför i första rummet nödiga tekniska och ekonomiska förutsättningar för behörigt fullgörande av åtagna förpliktelser samt vilja och förmåga att för de med överlåtelsen förenade förmåner erlagga skäligt vederlag.

Förmedlarskapet i fråga om förädlingsverksamhetens resultat hade sedan länge varit anförtrott åt allmänna svenska utsädesaktiebolaget i Svalöv, som ursprungligen bildats för att fylla just denna uppgift. I tekniskt hänseende ägde bolaget stora förutsättningar härför. Även beträffande ekonomiska resurser syntes bolaget under de gångna åren hava väl fyllt de fordringar, som skäligen kunnat ställas därpå. Vid sådant förhållande hölle lantbruksstyrelsen före, att det förmodligen såväl för det allmänna och den växtodlande allmänheten som ock för föreningen skulle vara fördelaktigt, om det långa samarbetet mellan utsädesföreningen och utsädesbolaget finge fortsätta.

Möjligheterna för ett fortsatt samarbete mellan föreningen och bolaget vore emellertid i hög grad beroende av bolagets förmåga och villighet att deltaga i kostnaderna för driften av föreningens förädlingsverksamhet.

Till denna verksamhet hade utsädesbolaget från och med 1892 lämnat bidrag av växlande storlek. Beloppen av utsädesföreningen tillhandakomna statsunderstöd ävensom bidrag från utsädesbolaget för den senaste tioårsperiod, för vilken styrelseberättelser från utsädesföreningen föreläge, framginge av följande sammanställning.

Vissa Sveriges utsädesförenings inkomster 1922—1931.

År	Statsbidrag			Stamavgifter från utsädesbolaget		
	Huvud-anstalten kronor	Filialerna kronor	Summa kronor	Grundavgift kronor	Tilläggs- avgift kronor	Summa kronor
1922	113,000: —	106,400: —	219,400: —	77,500: —	—	77,500: —
1923	92,300: —	98,350: —	190,650: —	91,000: —	—	91,000: —
1924	79,800: —	92,950: —	172,750: —	94,500: —	—	94,500: —
1925	91,437: 50	95,135: —	186,572: 50	75,000: —	—	75,000: —
1926	¹ 107,247: 50	94,960: —	202,207: 50	60,000: —	2,035: 08	62,035: 08
1927	¹ 109,435: —	96,080: —	205,515: —	60,000: —	139: 64	60,139: 64
1928	¹ 122,200: —	98,200: —	220,400: —	60,000: —	—	60,000: —
1929	¹ 132,575: —	99,825: —	232,400: —	60,000: —	5,178: 19	65,178: 19
1930	¹ 139,745: —	100,205: —	239,950: —	60,000: —	—	60,000: —
1931	¹ 144,327: 50	102,022: 50	² 246,350: —	60,000: —	—	60,000: —

Tablån utvisade, att statens understöd till föreningen i regel efter hand ökats. Förklaringen härtill vore att söka dels i verksamhetens år från år vidgade omfattning — ej minst genom filialernas tillkomst — och dels i det under senare år minskade bidraget från utsädesbolaget. Proportionen mellan statens och utsädesaktiebolagets understöd hade ändrats därhän, att bolaget, som 1924 bestred omkring 35 procent av statens och bolagets sammanlagda anslag, 1931 — om det i statsbidraget inräknade anslaget av 7,000 kronor till ärfthetsinstitutionen frånräknades — bestred endast cirka 20 procent därav.

Rådande statsfinansiella förhållanden syntes i hög grad begränsa statens möjlighet att i samma mån som under de senare åren bidra till täckande av de med utsädesföreningens verksamhet förenade kostnaderna. Större krav på ekonomiskt understöd syntes därför böra ställas på utsädesbolaget, vilket i första hand droge ekonomisk vinst av förädlingsarbets resultat.

Även om värdet av rätten att i första hand kommersiellt utnyttja de från föreningen utgående sorterna och stammarna icke ens tillnärmelsevis kunde fixeras i penningar, så representerade dock enligt lantbruksstyrelsens åsikt denna rätt ett betydande värde för den, som förstode och hade resurser för dess tillgodogörande. Medan handeln med utsäde under de senare åren i allmänhet haft att kämpa med stora svårigheter och endast i sällsynta undantagsfall lämnat vinst, hade utsädesbolaget även under denna tid uppvisat betydande årliga vinster, som icke endast möjliggjort jämförelsevis god utdelning åt delägarna utan även betydande konsolidering av företaget. Det syntes icke kunna dragas i tvivelsmål, att icke den i förevarande hänseende kraftigast medverkande faktorn varit utnytt-

¹ Ärfthetsinstitutionen inberäknad.

² För 1932 utgick statsbidraget med 248,000 kronor.

jäandet av rätten att till den växtodlande allmänheten med viss företrädesrätt försälja de inom utsädesföreningens förädlingsverksamhet frambragta nya sorterna och stammarna. Vid sådant förhållande och då skäligt vore att, därest resultatet av förädlingsverksamheten med viss ensamrätt utlämnades till förmering och kommersiellt utnyttjande till viss företagare, i detta fallet utsädesbolaget, detta företag härför lämnade ersättning, som stode i väl avvägt förhållande till värdet av denna rätt. Detta syntes under senare år icke kunna sägas hava varit förhållandet vid Svalöv. Lantbruksstyrelsen hade därför låtit sig angeläget vara, att i samband med åvägabringande av nytt avtal mellan utsädesföreningen och utsädesbolaget tillförsäkra föreningen en efter omständigheterna mera lämpad ersättning från bolaget för den rätt, som detta genom avtalet skulle för viss tid förvärva.

Utsädesbolagets förmåga att påtaga sig bördan av en förhöjd ersättning till utsädesföreningen vore dock beroende av att bolaget ägde en stark ekonomisk ställning och för uppnående och bevarande av en sådan ställning kunde påräkna erforderliga inkomster. Härav följde också, att de ytterligare anspråk på ekonomisk medverkan från bolagets sida, som kunde befinnas nödvändiga för säkerställande av utsädesföreningens förädlingsverksamhet i erforderlig omfattning och effektivitet, om möjligt icke borde sträckas så långt, att bolagets ekonomiska ställning därigenom äventyrades. Utsädesföreningen borde tillförsäkras skälig gottgörelse, utan att bolaget därigenom oskäligt belastades, allt under beaktande av att den växtodlande allmänheten till rimligt pris kunde komma i åtnjutande av förädlingsarbetets produkter.

För bedömning av storleken utav den prestation, som utan åsidosättande av anförda synpunkter i förevarande avseende borde kunna begäras av bolaget, hade lantbruksstyrelsen ur bolagets offentliggjorda årsberättelser för åren 1925/1926—1931/1932 velat anföra följande siffror, jämförda med bolagets utgifter på grund av avtalet med utsädesföreningen.

År	Redovisad vinst kronor	Avskrivningar kronor ¹	Fondering kronor	Utdelning		Stamavgifter till förening kronor	Bolagets kontroll- avgifter kronor
				%	Summa kronor		
1925/1926	430,166: 45	128,843: 60	51,322: 35	5	250,000: —	60,000: —	56,586: 95
1926/1927	429,713: 53	117,602: 52	62,111: 01	5	250,000: —	62,035: 03	50,461: 01
1927/1928	489,995: 75	135,819: 25	54,176: 50	6	300,000: —	60,139: 64	61,912: 36
1928/1929	557,685: 16	182,958: 72	74,726: 44	6	300,000: —	60,000: —	77,622: 94
1929/1930	505,637: 51	148,312: 71	57,324: 80	6	300,000: —	65,178: 19	56,062: 31
1930/1931	439,111: 13	136,987: 04	52,124: 09	5	250,000: —	60,000: —	54,035: —
1931/1932	463,646: 59	166,420: 78	47,225: 81	5	250,000: —	60,000: —	54,473: 15

Såvitt anginge de i nämnda tablå angivna kontrollkostnaderna vore att märka, att dessa formellt föranletts av det mellan föreningen och bolaget gällande avtalet, men att, då desamma avsåge kontrollen över av bolaget i marknaden förda varor, de reellt vore att hänföra till bolagets driftskostnader.

Resultaten av utsädesbolagets affärsverksamhet, såvitt densamma be-lystes av de årsberättelser, varur anförda siffror vore hämtade, ansåge lantbruksstyrelsen vara av den art, att en ökad ersättning till utsädesför-

¹ Inklusive kundförluster.

eningen för rätten att förmera och exploatera därifrån mottagna sorter och stammar av allt att döma kunde anses både möjlig och skälig. Visserligen kunde resas vissa betänkligheter i fråga om genomförandet från och med den 1 juli 1933 av förhöjning utav bolagets ersättningskyldighet till utsädesföreningen, men syntes dessa betänkligheter i hög grad kunna minskas genom sättet för en sådan höjnings effektuerande. Lantbruksstyrelsen utginge ifrån, att det från föreningens sida måste vara ett oeftergivligt krav, att den väsentliga delen av ersättningen hädanefter såsom hittills skulle utgå såsom ett fast, under alla förhållanden påräkneligt anslag. Även ur statens synpunkt vore en sådan anordning att betrakta såsom oeftergivlig, då statens understödande verksamhet på detta område eljest skulle löpa risk att bliva alltför variabel år från år, ett förhållande, som skulle utsluta varje tanke på ett försök att — sasom riksdagen ansett önskvärt — för en följd av år framåt fixera det statliga bidraget till förädlingsverksamhetens vid Svalöv uppehållande.

Under förutsättning att grundanslaget till föreningen, för närvarande 60,000 kronor, fortfarande bibehålles vid minst samma belopp, borde enligt lantbruksstyrelsens förmenande den ökning i det totala ersättningsbeloppet, varom nu vore fråga, falla helt på den del av ersättningen, som representerades av tilläggsbeloppet. Detta hade redan i nu gällande avtal ställts i direkt förhållande till den årliga omfattningen av viss del utav utsädesbolagets rörelse. En liknande eller snarlik anordning i ett blivande avtal borde kunna anses lämplig, helst som det vid en förhöjning av tilläggsbeloppets storlek vore rimligt, att detta automatiskt kunde på ett eller annat sätt anpassas efter bolagets rörelse varje särskilt år. Härvid syntes framför allt två olika vägar erbjuda sig, nämligen antingen att avpassa tilläggsbeloppets storlek i direkt förhållande till omfattningen av bolagets årliga försäljning av utsädesvaror — samtliga eller vissa kategorier därav — eller att beräkna det årliga tilläggsbeloppet såsom viss procentuell del av bolagets redovisade vinst, brutto respektive netto, eller av den totala utdelningen. En var av dessa olika vägar medförde ur såväl utsädesföreningens som utsädesbolagets synpunkter fördelar och nackdelar, men om båda kunde sägas att de på ett rimligt och skäligt sätt säkerställde utsädesbolaget så till vida, att detta, även vid en väsentligt ökad ersättning, icke skulle ansträngas över förmågan.

Lantbruksstyrelsen har härefter meddelat, att under styrelsens ledning förts förhandlingar mellan utsädesföreningen och utsädesbolaget rörande nytt avtal dem emellan. Därvid hade mellan parterna enighet nåtts om följande nya avtal, avsett att under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande gälla från och med den 1 juli 1933. Till jämförelse angivas i de punkter, där olikhet föreligger, jämväl det nuvarande avtalets lydelse.

Nuvarande avtalet.

Mellan Sveriges utsädesförening, här nedan kallad föreningen, och Allmänna svenska utsädesaktiebolaget, här nedan kallat bolaget, är denna dag följande överenskommelse upprättad angående övertagandet av från föreningen utgåen-

Nya avtalet.

Mellan Sveriges utsädesförening, här nedan kallad föreningen, och Allmänna svenska utsädesaktiebolaget, här nedan kallat bolaget, är denna dag följande överenskommelse upprättad angående övertagandet av från föreningen

Nuvarande avtalet.

de nya sorter och eliter av lantbruksväxter.

1 §.

Föreningen förbinder sig att under den tid, detta avtal varar, med undantag, varom nedan i denna paragraf och i 4 § sägs, uteslutande till bolaget överlämna de nya sorter och eliter av lantbruksväxter av olika slag, som av föreningen anses färdiga att utsläppas till allmän odling.

Vad sålunda stadgats skall dock icke utgöra hinder för föreningen att för behövliga försöksodlingar utlämna utsäde av nya sorter eller eliter. Föreningen är pliktig att vid dylikt utlämnande vidtaga nödiga åtgärder för att på denna väg intet må komma ut i marknaden.

Skulle på grund av föreningens förvällande detta ändock inträffa, är föreningen pliktig att utgiva skadestånd till av skiljenämnd fastställt belopp.

2 §.

Föreningen överläter å bolaget, med undantag, varom i 4 § sägs, ensamrätt att under den tid, detta avtal varar, å föreningens vägnar begära och erhålla frövara av föreningens sort eller elit betecknad som original i plomberings- och insyningsbevis, samt att under sådan beteckning saluhålla varan.

Föreningen förbinder sig att i den utsträckning, som enligt gällande bestämmelser erfordras för erhållande av beteckningen original, låta föreningens tjänstemän insyns bolagets i Sverige befintliga odlingar under förutsättning dels att uppgift angående för odling använda partier samt prov därav lämnats före sådden, dels att anmälan om odlingarna lämnats före 1 juli.

Utom för fall, varom i 4 § sägs, må föreningens tjänstemän icke biträda vid insyning av odling av föreningens sort eller elit för annans räkning än bolagets.

Nya avtalet.

utgående sorter och eliter av lantbruksväxter.

1 §.

Föreningen förbinder sig att under den tid, detta avtal varar, med undantag, varom nedan i denna paragraf och i 4 § sägs, uteslutande till bolaget överlämna de sorter och eliter av lantbruksväxter av olika slag, som av föreningen anses värda att utsläppas till allmän odling.

Vad sålunda stadgats skall dock icke utgöra hinder för föreningen att för behövliga försöksodlingar utlämna utsäde av sorter eller eliter. Föreningen är pliktig att vid dylikt utlämnande vidtaga nödiga åtgärder för att på denna väg intet må komma ut i marknaden.

2 §.

Föreningen överläter å bolaget ensamrätt att under den tid, detta avtal varar, å föreningens vägnar begära och erhålla frövara av föreningens, i 1 § avsedd sort eller elit, betecknad som original i plomberings- och insyningsbevis, samt att under sådan beteckning saluhålla varan.

Föreningen förbinder sig att i den utsträckning, som enligt gällande bestämmelser erfordras för erhållande av beteckningen original, låta föreningens tjänstemän insyns bolagets i Sverige befintliga odlingar under förutsättning dels att uppgift angående för odling använda partier samt prov därav lämnats före sådden, dels att anmälan om odlingarna lämnats före 15 juni.

Nuvarande avtalet.

3 §.

Bolaget förbinder sig att väl vårda, föröka och under statens centrala frökontrollanstalts kontroll och plomb i allmän marknad saluhålla utsäde av alla sorter, som från föreningen mottagits, dock med reservation för sådana hinder, som möjligen kunna vållas av missväxt, dålig övervintring, växtsjukdomar m. m. och med undantag, varom i 4 § sägs.

Detsamma gäller ock för sådana andra sorter än föreningens egna, vilka föreningen med hänsyn till deras värde för svensk växtodling föreslagit bolaget att föra i marknaden.

(Jfr 11 §.)

4 §.

Bolaget är berättigat att vägra mottaga erbjuden sort eller elit, vilken det i så fall skall vara föreningen förbehållet att överlåta åt annan till förökning och försäljning eller — i fråga om annan sort än föreningens — föreslå till odling; dock må föreningen ej åta sig kontroll över till annan försäljare överlåten sort eller elit.

Likaledes är bolaget berättigat att, om det anser en mottagen sort eller elit icke längre värd att föras i handeln, efter hos föreningen därom gjord anmälan upphöra att tillhandahålla densamma i marknaden, med rätt för föreningen att likaledes i sådant fall på sätt här förut sagts till annan överlåta eller till odling föreslå sorten eller eliten.

Nya avtalet.

3 §.

Bolaget förbinder sig att väl vårda, föröka och under statens centrala frökontrollanstalts och föreningens kontroll samt under anstaltens plomb i allmän marknad saluhålla utsäde av alla sorter, som från föreningen mottagits, dock med reservation för sådana hinder, som möjligen kunna vållas av missväxt, dålig övervintring, växtsjukdomar m. m. och med undantag, varom i 4 § sägs.

Bolaget är berättigat att framdeles såsom hittills, i händelse någon av annan förädlare än föreningen framställd sort skulle befinnas för dess marknad särskilt lämplig eller möjligen överträffa någon av föreningens sorter, med föreningens styrelses medgivande förvärva rättighet till sådan sorts förande i handeln.

4 §.

Bolaget är berättigat att vägra mottaga erbjuden sort eller elit, vilken det i så fall skall vara föreningen förbehållet att överlåta åt annan till förökning och försäljning eller — i fråga om annan sort än föreningens — föreslå till odling. Dock må föreningen ej utan överenskommelse med bolaget i varje särskilt fall åta sig kontroll över till annan försäljare överlåten sort eller elit.

Nuvarande avtalet.

5 §.

Bolaget förbinder sig att ej låta såsom originalvara plombera eller under sådan beteckning saluhålla frövara av föreningens sort eller elit, som föreningen i skriftligt meddelande till bolaget förklarar vara uppblandad eller av annan orsak mindervärdig.

Nya avtalet.

5 §.

Bolaget förbinder sig att ej låta såsom original- eller annan kvalitetsvara plombera eller saluhålla frövara av sort eller elit, som föreningen i god tid i skriftligt meddelande till bolaget förklarar vara uppblandad eller av annan orsak mindervärdig.

6 §.

Bolaget skall förfoga dels över så stort och så välskött jordbruk, att förökningen av från föreningen erhållna utsäden under de första åren efter mottagandet kan anses betryggad, dels ock över tidsenliga och vid besiktning, verkställd genom föreningens styrelses försorg, godkända magasinlokaler med alla de rensnings- och sorteringsmaskiner m. m., som befinnas vara nödiga för utsädets vederbörliga skötsel.

7 §.

Bolaget förbinder sig att ställa sig till efterrättelse ej mindre de rimliga föreskrifter beträffande odling och förökning, som av föreningens styrelse för bibehållande av sorternas värde kan finnas nödiga, än även av föreningens styrelse meddelade föreskrifter beträffande skötseln av de övertagna sorterna.

För den händelse att Kungl. Maj:st och riksdagen såsom villkor för föreningens åtnjutande av statsunderstöd stadgar, att föreningen eller den, som förmedlar försäljningen av dess sorter, icke får inregistrera namnen å desamma, förbinder bolaget sig att ställa sig denna föreskrift till efterrättelse.

8 §.

Bolaget förbinder sig såväl att i avseende på förökningen och spridningen av de från föreningen övertagna sorterna och eliterna som ock beträffande alla andra av bolaget i allmänna marknaden förda utsädesvaror underkasta sig den kontroll, som statens centrala frökontrollanstalt anbefaller. Kontrollen skall sålunda innefatta dels för plombeering erforderlig kontroll över alla utsädesvaror, dels ock fältbesiktningskontroll över sådana från föreningens sorter och eliter hästammande grödor, som bolaget därtill anmäler.

8 §.

Bolaget förbinder sig såväl att i avseende på förökningen och spridningen av de från föreningen övertagna sorterna och eliterna som ock beträffande alla andra av bolaget i allmänna marknaden förda utsädesvaror underkasta sig den kontroll, som statens centrala frökontrollanstalt anbefaller. Den sålunda anbefallda kontrollen, som icke får stå i strid med gällande överenskommelse mellan föreningen och statens centrala frökontrollanstalt, skall sålunda innefatta dels för plombeering erforderlig kontroll över alla utsädesvaror, dels ock stamsädeskontroll över från sorter och eliter härstammande grödor, som bolaget därtill anmäler.

Nuvarande avtalet.

Nya avtalet.

Kostnaden för denna kontroll ävensom för föreningens tjänstemäns i 2 § omförmälda biträde med insyningar av bolagets odlingar bestrides av bolaget efter avtal med statens centrala frökontrollanstalt.

9 §.

Bolaget förbinder sig att vid förökning av sådana från föreningen mottagna sorter, som med ekonomisk fördel kunna inom landet odlas, icke utan föreningens styrelses medgivande ingå avtal rörande odling i främmande länder.

10 §.

Föreningens styrelse förbehålles rätt att yttra sig över de pris, till vilka utsäden av de från föreningen bekomna sorterna tillhandahållas allmänheten.

11 §.

(Jfr 3 § tredje stycket.)

Bolaget är berättigat att framdeles såsom hittills i händelse någon av annan förädlare än föreningen framställd sort skulle befinnas för dess marknad särskilt lämplig eller möjligen överträffa någon av föreningens sorter, med föreningens styrelses medgivande förvärva rättighet till sådan sorts förande i handeln.

12 §.

Såsom ersättning för den bolaget enligt denna överenskommelse tillförsäkrade rätt erlägger bolaget till föreningen

dels en årlig grundavgift av sextiotusen (60,000) kronor,

dels ock, för den händelse att bolagets årliga försäljning av föreningens originalvaror skulle överstiga 1,500,000 kronor, en tilläggsavgift av 2 procent av den överskjutande försäljningssumman för dylika originalvaror. Sagda försäljningssumma beräknas efter försäld och levererad kvantitet och bolagets för året gällande katalogpris, med avdrag av 15 procent för rabatter, frakt-avdrag m. m.

11 §.

Såsom ersättning för den bolaget enligt denna överenskommelse tillförsäkrade rätt erlägger bolaget till föreningen

dels en årlig grundavgift av sextiotusen (60,000) kronor,

dels ock en tilläggsavgift, beräknad på grundval av omsättningen av föreningens originalvaror samt efterodlingar av föreningens sorter och stammar. Tilläggsavgiften utgår i fråga om originalvaror med 2 procent å det belopp, varmed den årliga försäljningssumman överskrider 500,000 kronor samt i fråga om efterodlingar med 1 procent å det belopp, varmed den årliga försäljningssumman överskrider nyssnämnda belopp. Sagda försäljningssummor beräknas i fråga om originalvaror efter försälda och leverera-

Nuvärande avtalet.

Nya avtalet.

Grundavgiften utbetalas med en fjärdedel eller femtontusen (15,000) kronor vid slutet av varje kvartal.

Tilläggsavgiften betalas, så snart bolagets räkenskaper avslutats och ordinarie bolagsstämma hållits, dock senast den 1 december.

13 §.

Bolaget förbinder sig att ställa till föreningens förfogande den för försöken erforderliga åkerarealen färdigberedd och gödslad för höstsäd med kreatursgödsel enligt föreningens önskan och därjämte 200 kilogram superfosfat per hektar samt för vårsäd med 200 kilogram superfosfat per hektar.

Den för vallväxtförsöken avsedda jorden skall vara helträdad året innan försöken utläggas.

I ersättning för detta bolagets åtagande, som gäller allenast under försättning, att föreningen giver bolaget meddelande om önskad plats i god tid, dock minst två månader före säningstiden, betalar föreningen till bolaget en årlig avgift av 400 kronor per hektar för höstsäd och 300 kronor per hektar för övriga växtslag, dock att för varje isolering miniavgiften skall utgöra 5 kronor. Sagda ersättning förfaller till betalning den 31 december det år, då försöken skördats och, i fråga om vallväxtförsöken, jämväl det år, dessa utlagts.

14 §.

För främjande av ett gott samarbete mellan föreningen och bolaget äger föreningen till sina utskotts- och styrelsesammanträden kalla av bolagets styrelse utsedda tvenne ombud, vilka må — i den omfattning fungerande ordföranden bestämmer — vid sammanträdena närvara och i överläggningarna men ej i beslutet delta. Bolagets representanter må äga rätt, om de så påfordra, erhålla sina yttranden förda till protokollet.

de kvantiteter och bolagets för året gällande katalogpris samt i fråga om för utsädesändamål försålda och levererade efterodlingar av föreningens sorter och stammar efter av bolaget redovisad bruttoförsäljningssumma i båda fallen med avdrag av 10 procent för rabatter, fraktavdrag m. m.

Grundavgiften utbetalas med $\frac{1}{4}$, eller femtontusen (15,000) kronor vid slutet av varje kvartal.

Tilläggsavgiften betalas, så snart bolagets räkenskaper avslutats och ordinarie bolagsstämma hållits, dock senast den 1 december.

12 §.

Bolaget förbinder sig att ställa till föreningens förfogande den för försöken erforderliga åkerarealen färdigberedd och gödslad, för höstsäd och rotfrukter med kreatursgödsel enligt föreningens önskan och därjämte 200 kilogram superfosfat per hektar samt för övriga växtslag med 200 kilogram superfosfat årligen per hektar.

Den för vallväxtförsöken avsedda jorden skall, där ej annorlunda överenskommit, vara helträdad året innan försöken utläggas.

13 §.

*Nuvarande avtalet.**Nya avtalet.*

Därest föreningen önskar få någon fråga behandlad av bolagets styrelse och gjort anmälan härom, skall en representant för föreningen äga rätt att närvara vid behandlingen av ärendet i fråga under det sammanträde med bolagets styrelse, då ärendet föredrages, samt att deltaga i överläggningen men ej i beslutet angående detsamma. Föreningens representant må äga rätt, om han så påfordrar, erhålla sina yttranden förda till protokollet.

15 §.

Uppstår tvist rörande rätta tolkningen av denna överenskommelse eller i förhållandet mellan föreningen och bolaget samt deras inbördes rättigheter och skyldigheter, får saken icke dragas inför domstol, utan skall avgöras enligt gällande lag om skiljemän.

16 §.

Denna överenskommelse gäller från och med den 1 juli 1930 till och med den 30 juni 1933.

14 §.

15 §.

Denna överenskommelse gäller från och med den 1 juli 1933, till dess uppsägning bevisligen från någondera sidan skett, i vilket fall överenskommelsen upphör att gälla på dagen två år efter den 1 juli, som följer närmast efter uppsägningdagen.

Uppsägning må ej ske förrän tidigast till den 1 juli 1938.

Uppsägningens rätten är ömsesidig.

17 §.

Denna överenskommelse blir gällande endast om den för bolaget fastställda bolagsordningen innehåller följande bestämmelser:

a) Kungl. Maj:t skall äga utse en ledamot i bolagets styrelse, vilken av bolaget erhåller dagtraktamente och reseersättning enligt rese- och traktamentsklass I B i gällande allmänt resereglemente;

b) ett ombud för statens räkning skall äga att årligen deltaga i granskningen av bolagets räkenskaper och förvaltning samt därför av bolaget äga åtnjuta dagtraktamente och reseersättning enligt rese- och traktamentsklass I B i gällande allmänt resereglemente;

c) bolagets aktiekapital skall utgöra lägst 2,000,000 kronor och högst 5,000,000 kronor;

d) ingen ändring i bolagsordningen i dessa i denna paragraf angivna hänseenden får under tiden för uppgörelsens giltighet äga rum utan Kungl. Maj:ts medgivande.

16 §.

Denna överenskommelse gäller endast under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande och annulleras överenskommelsen av den 12 mars 1925.

Svalöv den 3 mars 1930.

(Underskrifter.)

Denna överenskommelse gäller endast under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande.

Svalöv den 10 januari 1933.

(Underskrifter.)

Vid bedömandet av det nya avtalet, som avser en femårsperiod, är särskilt att taga i betraktande den ersättning, som bolaget enligt 11 § skall utgiva till föreningen för övertagande av föreningens varor. Liksom hittills skall en årlig grundavgift av 60,000 kronor utgå. I avseende å tilläggsavgiften, som beräknas på grundval av omsättningens storlek, har ernåtts en förbättring ur föreningens och i sista hand statens synpunkt. Medan tilläggsavgiften enligt nuvarande avtal utgår med 2 procent av den del av den årliga försäljningssumman för föreningens originalvaror, som överskjuter 1,500,000 kronor, kommer tilläggsavgiften enligt det nya avtalet att utgå dels med 2 procent av den del av nyssnämnda försäljningssumma, som överstiger 500,000 kronor, dels ock med 1 procent av det belopp, varmed den årliga försäljningssumman för efterodlingar överskrider 500,000 kronor. Detta torde enligt lantbruksstyrelsens beräkning komma att medföra en ökning av bolagets bidrag med inemot 20,000 kronor per år. Även om det hade varit önskvärt, att bolaget åtagit sig än större bidrag till föreningen, finner jag mig dock böra tillstyrka det nya avtalets godkännande. Med hänsyn till det nära sambandet mellan avtalet och statens anslag till föreningen, torde avtalet icke böra av Kungl. Maj:ts godkännas, förrän riksdagen beretts tillfälle yttra sig däröver.

5. Kontrollen över utsädesbolagets utsädesvaror.

Samarbetet mellan centrala frökontrollanstalten och utsädesbolaget regleras genom överenskommelse den 10 mars 1930 mellan kontrahenterna. Enligt denna skall kontrollen avse såväl förökningen och spridningen av de utav bolaget från utsädesföreningen övertagna sorter, stammar och eliter som ock alla andra av bolaget i allmänna marknaden förda utsädesvaror. Beträffande samtliga bolagets utsädesvaror avser kontrollen dessas bruksenskaper och i fråga om de från utsädesföreningens sorter, stammar och eliter härstammande grödor, som bolaget därtill anmäler, jämväl dessas sortegenskaper.

Enligt överenskommelse den 18 mars 1930 mellan centrala frökontrollanstalten och utsädesföreningen har utsädesföreningen förbundit sig att handhava all fältbesiktnings- och kärnprovskontroll över av utsädesbolaget förda originalutsäden och att i överensstämmelse därmed granska och godkänna av bolaget för kontraktsodlingar avsedda partier samt verkställa fältbesiktningskontroll över sådana från föreningens sorter, stammar och eliter härstammande grödor, vilka bolaget för statsplombering som originalvara anmäler.

I korthet sagt utövas alltså kontrollen över utsädesbolagets försäljning av utsädesvaror av centrala frökontrollanstalten, som beträffande originalutsäden erhåller föreningens godkännande i fråga om sortrenhet, sort- och stamäkthet samt förekomst av vissa växtsjukdomar.

För det kontrollarbete, centrala frökontrollanstalten sålunda åtagit sig

utföra, erlägger utsädesbolaget enligt förenämnda överenskommelse till frökontrollanstalten för varje år dels en grundavgift av 50,000 kronor, dels ock en eventuell tilläggsavgift, beroende på antalet utförda fullständiga analyser, plomberingar, efterkontrollodlingar och besiktigad areal odlingar. Av detta belopp betalar centrala frökontrollanstalten i sin tur till utsädesföreningen för de arbeten denna i samband med kontrollen åtagit sig utföra årligen dels en grundavgift av 15,000 kronor, varav 10,000 kronor för insyning och 5,000 kronor för förberedande analyser, dels ock en eventuell tilläggsavgift, beroende av besiktigad areal och antalet förberedande analyser.

I fråga om kontrollen över försäljningen av de statsunderstödda växtförädlingsanstaltens förädlingsprodukter har *växtförädlingsutredningen* uppställt två alternativa förslag.

Det ena åsyftar att de växtförädlande bolagen själva skulle omhändervä hela kontrollen, dock att sortäktthetskontrollen skulle verkställas av statens centrala frökontrollanstalt. Det andra alternativet avser, att kontrollen skulle omhändervä av statens centrala frökontrollanstalt i likhet med vad nu skedde vid Svalöv, men att bolagen själva skulle handhåva stamsädeskontrollen och den förberedande kvalitetskontrollen. Växtförädlingsutredningen förordade för sin del, att bolagen tillerkändes valfrihet mellan de föreslagna alternativa anordningarna. Sortäktthetskontrollen förutsattes sålunda under alla omständigheter böra uppdragas åt statens centrala frökontrollanstalt.

Vidkommande kontrollen över utsädesbolagets utsädesvaror har *lantbruksstyrelsen* i sitt förenämnda utlåtande anført, att under styrelsens ledning ingående förhandlingar förts angående reglering av de med kontrollen sammanhängande förhållandena. Förhandlingarna hade resulterat i av de olika parterna godkända överenskommelser mellan dels statens centrala frökontrollanstalt och Sveriges utsädesförening, dels ock nämnda centralanstalt och allmänna svenska utsädesaktiebolaget. Dessa överenskommelser avsåges att träda i kraft samtidigt som det nya avtalet mellan Sveriges utsädesförening och allmänna svenska utsädesaktiebolaget trädde i tillämpning.

Lantbruksstyrelsen har i fråga om innebörden av det nya avtalet mellan statens centrala frökontrollanstalt och utsädesbolaget anført, att därigenom den nu utgående grundavgiften av 50,000 kronor, i samband med en nedsättning av antalet utav de kontrollprestationer denna avsåge, sänkts till 40,000 kronor, under det att de ersättningar, som av bolaget skulle erläggas för olika slag av överprestationer, höjts. Härigenom hade ur bolagets synpunkt vunnits den fördelen, att, därest dess omsättning av utsädesvaror och därmed också det därav föranledda kontrollarbetet skulle i avsevärdare grad minskas, bolagets minimiavgift för kontrollarbetet begränsats, under det att centrala frökontrollanstalten samtidigt tillförsäkrats en i förhållande till den verkliga kostnaden mera skäligen ersättning för överprestationer, vilket vid en starkare ökning av bolagets omsättning och därmed ökning av kontrollarbetet torde vara av betydelse för anstaltens ekonomi.

Vad sålunda förekommit i avseende å avtal rörande kontrollen över ut- *Departements-*
sådesbolagets utsådesvaror torde icke påkalla något beslut från Kungl. *chefen.*
Maj:ts sida.

6. Statsanslag åt utsådesföreningen.

Ersättningsbestämmelserna från utsådesbolagets sida enligt det mellan utsådesföreningen och utsådesbolaget träffade nya avtalet påverka, såsom förut omnämnts, storleken av det statsbidrag, varav utsådesföreningen må anses bliva i behov för fortsatt uppehållande av sin verksamhet. I vad mån så kan bliva förhållandet, har lantbruksstyrelsen sökt beräkna med utgångspunkt från utsådesbolagets försäljningssummor under senare år för såväl originalvaror som efterodlingar. *Lantbruksstyrelsen* har här- om anført följande.

För bedömning av frågan om den inverkan, som det nya avtalets ersättningsbestämmelser kunde beräknas utöva på bolagets totala avgift till föreningen för levererade sorter och stammar och därmed för föreningens ekonomi hade till lantbruksstyrelsens förfogande ställts av bolaget lämnade uppgifter rörande dess försäljningssummor under verksamhets- åren 1928/1929—1931/1932 för såväl originalvaror som efterodlingar, de förra beräknade på grund av katalogprisen och de senare på grund av de fakturerade försäljningssummorna. Med ledning av dessa uppgifter hade lantbruksstyrelsen uppgjort följande sammanställning, utvisande de be- lopp, med vilka bolagets avgifter till föreningen under nu nämnda år skulle hava utgått, därest de nya bestämmelserna då varit gällande.

Å r	Total bruttoomsättning		Bolagets	
	av original- varor kronor	av efter- odlingar kronor	tilläggs- avgifter till föreningen kronor	grundavgifter till föreningen kronor
1928—1929.....	2,378,181	1,507,103	41,371	60,000
1929—1930.....	1,739,002	776,476	23,290	60,000
1930—1931.....	1,431,654	823,552	18,182	60,000
1931—1932.....	1,198,555	1,074,593	16,245	60,000
Medeltal.....	1,686,848	1,045,431	24,772	60,000
Medeltal för de tre senaste åren.....	1,456,404	891,540	19,239	60,000

Med hänsyn till den starka nedgången i bolagets omsättning, särskilt av originalvaror, funne lantbruksstyrelsen medeltalet för de anförda fyra åren icke gärna kunna läggas till grund för beräkning av bolagets avgift till föreningen under de närmast kommande åren. Lantbruksstyrelsen ansåge sig däremot våga förutsätta, att beräkningar, grundade på medeltalet för de tre senaste åren (1 9 0 0 0 k r o n o r), knappast borde vara för optimistiska, om också styrelsen vore fullt medveten därom, att utvecklingen på området vore beroende dels av jordbrukets ekonomiska

läge, dels, och kanske framförallt, av kvaliteten hos de kommande årens skördar och därmed det större eller mindre behovet av inköp av utsäde.

Med utgångspunkt från sistnämnda medeltal för tilläggsavgiften, 19,000 kronor, samt den till 60,000 kronor bestämda grundavgiften har lantbruksstyrelsen funnit utsädesbolagets avgift till utsädesföreningen för erhållna sorter och stammar, därest förenämnda avtal vinner statsmakternas gillande, kunna för de närmaste åren beräknas till sammanlagt cirka 79,000 kronor. Då enligt de av lantbruksstyrelsen framlagda normalstatförslagen utsädesföreningens fasta utgifter — efter avdrag av föreningen tillkommande inkomster vid huvudanstalten — ansetts kunna beräknas till sammanlagt för denna och filialerna 267,000 kronor, skulle efter avräkning av utsädesbolagets nyss beräknade avgift till föreningen, 79,000 kronor, återstå ett belopp av 188,000 kronor att täckas av statsmedel. Härtill komme det av lantbruksstyrelsen beräknade anslagsbehovet till ålderstillägg och dyrtidstillägg åt utsädesföreningens fast anställda befattningshavare, vilket för budgetåret 1933/1934 beräknats till omkring 36,000 kronor. Utsädesföreningens sammanlagda anslagsbehov för sistnämnda år skulle sålunda, enligt lantbruksstyrelsens förslag, uppgå till i runt tal 224,000 kronor, ett belopp, som med cirka 10 procent understiger det för närvarande med 248,000 kronor utgående statsanslaget.

Frågan, huruvida statsunderstöd för uppehållande av utsädesföreningens verksamhet kunde utgå i form av ett för en viss följd av år lämpligt avvägt bestämt anslag, hade varit föremål för överläggning mellan lantbruksstyrelsen och föreningens ledning i samband med uppgörandet av det framlagda statförslaget för föreningen. Därvid hade från föreningens sida med styrka gjorts gällande, att en dylik anordning måste medföra mycket stora svårigheter för föreningen. Lantbruksstyrelsen hölle dock, med hänsyn till det statsfinansiella lägets krav, icke för utslutet, att försök för en kortare period, exempelvis tre år, möjligen skulle kunna göras att för vart och ett av de tre åren på grund av det för budgetåret 1933/1934 upprättade statförslaget tilldelade utsädesföreningen statsunderstöd med bestämt, oförändrat belopp. En förutsättning härför syntes dock vara, att vid fall av oförutsedda omständigheter ett avsteg från anordningen i fråga icke finge anses absolut utslutet.

I detta sammanhang må nämnas, att *granskningsnämnden* ifrågasatt, att statsunderstödet till föreningar av den art, varom här är fråga, för budgetåret 1933/1934 nedsattes med minst 15 procent.

Departements-
chefen.

Såsom jag i mitt anförande under avdelningen om utsädesföreningens utgifter m. m. framhållit, torde man vid bestämmandet av statsanslaget till föreningen böra för närmaste treårsperiod utgå från ett årligt utgiftsbelopp — efter avdrag av vissa inkomster — av 303,000 kronor. Av lantbruksstyrelsens utredning framgår, att det för föreningen påräkneliga bidraget från utsädesbolaget torde komma att uppgå till ungefär 79,000 kronor per år. Med hänsyn härtill finner jag, som därvid dock vill understryka lantbruksstyrelsens uttalande om osäkerheten av de faktorer, som

påverka nyssnämnda bidrags storlek, ett årligt anslag till Sveriges utsädesförening av (303,000 — 79,000 =) 224,000 kronor vara lämpligt avvägt. Jag tillstyrker alltså, att av riksdagen för budgetåret 1933/1934 äskas ett extra anslag å sagda belopp för uppehållande av föreningens verksamhet.

Lantbruksstyrelsens förslag, att den del av statsbidraget, som avser dyrtidstillägg och ålderstillägg åt föreningens fast anställda befattningshavare, eller 36,000 kronor skall uppföras i riksstaten särskilt för sig som förslagsanslag, finner jag mig sålunda icke kunna biträda. Ett insläende på dylik väg med förslagsanslag åt enskilda föreningar torde nämligen komma att uppkalla krav på liknande åtgärder från andra statsunderstödda föreningar, såsom svenska mosskulturföreningen, svenska betes- och vallföreningen m. fl., vilka jämväl hava utgifter för ålderstillägg och dyrtidstillägg åt befattningshavare. Härigenom skulle uppstå ett statligt reglerande i detalj av dylika föreningars löneutgifter m. m., som knappast kan anses eftersträvansvärt. Då här är fråga om extra anslag, torde vid anvisandet för vart budgetår av anslag till hithörande föreningar tillbörlig hänsyn i allt fall kunna tagas till sådana ändringar i berörda löneförmåner, som befinnas böra bliva en följd av exempelvis ändrade grunder för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare.

7. Växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm.

Växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm omhänderhades tidigare av firman W. Weibull, men utövas numera av det i slutet av 1929 bildade W. Weibull aktiebolag, som övertagit firmans rörelse.

Bolagets verksamhet har enligt bolagsordningen till föremål att bedriva växtförädlings- och reproduktionsverksamhet, jordbruk, handels- och fabriksrörelse samt annan därmed förenlig verksamhet. Aktiekapitalet utgör 1,500,000 kronor, lika fördelat på tre delägare. Bolagets styrelse, som har sitt säte i Landskrona, består av fem personer. För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen två revisorer och lika antal suppleanter för dem.

Karakteristiskt för verksamheten vid Weibullsholm är, att såväl själva växtförädlingsarbetet som ock det merkantila exploaterandet av de förädlade utsädena och frövarorna bedrives av en och samma organisation, nämligen av bolaget självt. Förädlingsverksamheten är dock så till vida skild från den merkantila delen av rörelsen, att för densamma föres särskild räkenskap. Ledningen av förädlingsverksamheten utövas liksom beträffande övriga rörelsegrenar av bolagets styrelse, som sålunder anställer och avlönar jämväl den vid förädlingsverksamheten sysselsatta personalen. Förädlingsarbetet bedrives i stort sett efter enahanda metoder, som av utsädesföreningen vid Svalöv tillämpas; vissa skiljaktigheter förefinnas dock.

I fråga om växtförädlingsverksamhetens vid Weibullsholm fortvaro har *växtförädlingsutredningen* anfört i huvudsak följande.

Fröodling och därvid kombinerad förädling av rotfrukter påbörjades vid Weibullsholm 1870. Efter att en lång följd av år hava omfattat endast denna verksamhet, hade rörelsen efter hand utvidgats, så att den

samma sedan 1918 omfattade så gott som samtliga för jordbruk och trädgårdsskötsel odlade växtslag. Enligt vad utredningsmännen å ort och ställe inhämtat bedreves växtförädlingsverksamhet vid Weibullsholm i betydande omfattning. Erkännansvärda resultat av förädlingsarbetet hade också uppnåtts. Det rikhaltiga materialet samt den kraft och intensitet, varmed förädlings- och försöksverksamheten vid anstalten bedreves, syntes ock utgöra förutsättning för ytterligare värdefulla resultat.

Emellertid hade förädlingsverksamheten vid Weibullsholm under senare år i stort sett varit inriktad på samma mål som arbetet vid Svalöv. Ifrågasättas kunde därför, huruvida icke en sammanslagning av de båda förädlingsanstalterna borde äga rum eller alternativt en uppdelning av arbetet ske mellan anstalterna. Förstnämnda förslag syntes utredningsmännen med hänsyn till betydelsen av enhetlig ledning av företaget visserligen i och för sig kunna vara ägnat att medföra vissa fördelar, men förslaget syntes dock framförallt på grund av svårigheten att nöjaktigt ordna den med förädlingen förbundna merkantila rörelsen liksom ock av andra skäl icke vara genomförbart. En mera framkomlig väg syntes däremot det senare alternativet erbjuda. Anstalten vid Weibullsholm, belägen som den vore å godartad jordmån i en slättbygd med synnerligen mildt klimat, kunde därvid tänkas i huvudsak inriktad på tillgodoseende av behovet av förädlingsprodukter för de sydligaste delarna av landet, medan Svalövsanstalten med dess högre belägenhet och styva lerjord skulle komma att fylla en motsvarande uppgift för övriga delar av Sydsverige samt landet i övrigt. Även andra fördelningsgrunder med avseende å arbetsuppgifterna vore givetvis tänkbara. Utredningsmännen hade dock funnit en uppdelning av arbetsuppgifterna mellan anstalterna medföra så avsevärda svårigheter, att utredningsmännen ansett sig icke kunna tillstyrka en sådan. Sålunda skulle bland annat anordningen kunna tänkas åstadkomma en menlig klyvning av organiskt sammanhängande, förädlingen och dess metodik berörande arbetsuppgifter, varjämte fortfarande olöst skulle kvarstå spörsmålet om ett nöjaktigt merkantilt utnyttjande av förädlingsprodukterna. Utredningsmännen förordade därför, att de båda förädlingsanstalterna jämväl för framtiden borde bestå såsom självständiga och av varandra oberoende företag.

Vidkommande behovet av statsunderstödd växtförädlingsverksamhet utom den vid Svalöv bedrivna har *lantbruksstyrelsen* erinrat, att 1925 års växtförädlingsakkunniga gjort gällande att, för att staten skäligen skulle anses böra understödja utanför Svalöv bedrivna växtförädlingsverksamhet, vid denna måste föreliggande förädlingsresultat, som antingen vunnits på andra områden än dem, som vore föremål för den äldre, statliga institutionens verksamhet, eller också vore i nationalekonomiskt värde väsentligt bättre än de vid densamma framkomna. *Lantbruksstyrelsen* har ansett, att dessa synpunkter borde göra sig ännu starkare gällande vid ett sådant statsfinansiellt läge, som det nu rådande, då alla ur statens och det allmännas synpunkter icke oundgängligen nödvändiga utgifter måste i görligaste mån begränsas.

W. Weibull aktiebolag har i förevarande ämne hänvisat till ett utav jordbruksutskottet vid 1930 års riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts

äskande om förhöjt statsunderstöd till förädlingsverksamheten vid Weibullsholm gjort uttalande, att den av Kungl. Maj:ts föreslagna anslagshöjningen till Weibullsholms växtförädlingsanstalt avsåge att trygga ett bibehållande av växtförädlingsverksamheten därstädes i nuvarande omfattning och att utskottet givetvis ansåge ett sådant bibehållande vara i hög grad önskvärt. Beträffande den nyssnämnda av lantbruksstyrelsen angivna förutsättningen för statsunderstöd till utom Svalöv bedrivna växtförädlingsverksamhet har bolaget anfört, att riksdagen hittills icke godtagit densamma. Vad anginge den allmänna sparsamhetssynpunkten vore denna givetvis riktig, men ansåge bolaget för egen del, att angelägenheten från statens synpunkt att upprätthålla en för jordbruket erkänt betydelsefull och viktig växtförädlingsverksamhet under nu rådande förhållanden framstode i skärpt dager. Det syntes också uppenbart, att ett nedbrytande av en dylik sedan lång tid med stor möda och mycket betydande kostnader uppbyggd institution skulle innebära ett inkonsekvent handlingssätt i ett läge, då man nödgats tillgripa så många synnerligen vittutseende nya åtgärder till jordbruksnäringens stödjande.

Vidkommande de förhållanden, varunder växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm bedrivs, samt i fråga om därvid vunna resultat har *lantbruksstyrelsen* framhållit i huvudsak följande.

Jordmän och klimattförhållanden vid Weibullsholm vore enligt styrelsens mening synnerligen tillfredsställande, särskilt för förädling av vete och rotfrukter och speciellt i fråga om frambringande av förädlingsprodukter, avsedda för landets södra, i klimathänseende gynnsammast belägna delar. Däremot syntes förhållandena vid Weibullsholm icke göra denna anstalt lika ägnad att frambringe sorter och stammar, som lämpade sig för landets mellersta och norra delar eller i allmänhet taget för odling under mera karga förhållanden. Den tekniska utrustningen vid anstalten vore emellertid icke till finnandes i samma omfattning som vid Svalöv. Detta gällde särskilt laboratorier för odling av växter i låg temperatur, för kemiska och cereala undersökningar samt för växtpatologiska undersökningar ävensom för kromosomforskning. Den vetenskapliga utrustningen vid Weibullsholm funne lantbruksstyrelsen numera icke stå på samma ståndpunkt, som bland annat ursprungligen föranledde beviljandet av statsunderstöd till anstalten. Utan att på något sätt vilja förringa värdet av de nu anställda vetenskapliga krafterna vid anstalten, vilka säkerligen väl fyllde sina uppgifter, kunde det dock icke fränkommas, att en viss nedgång i den vetenskapliga nivån vid anstalten både kvantitativt och kvalitativt ägt rum. Vidkommande slutligen resultaten av Weibullsholmsanstaltens förädlingsverksamhet funne lantbruksstyrelsen, att verksamheten varit framgångsrik och resulterat i ett stort antal, delvis för svenskt jordbruk mycket betydelsefulla sorter och stammar. Ifrågasättas kunde emellertid, om detta resultat beträffande de egentliga jordbruksväxterna på ett mera avgörande sätt tillgodosett uppgifter, som icke i stort sett fyllts eller kunnat fyllas av vid den andra statsunderstödda förädlingsanstalten frambragta sorter och stammar. I fråga om förädlingen av

köksväxter intoge emellertid Weibullsholmsanstalten en avgjort ledande roll. Denna gren syntes därför lantbruksstyrelsen i särskilt hög grad värd det allmännas uppmuntran och stöd.

I fråga om de nuvarande betingelserna för växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm har *W. Weibull aktiebolag* i anledning av lantbruksstyrelsens nyssberörda uttalanden anfört följande.

Förädlingsmiljön spelade visserligen en viss roll, men det vore å andra sidan ovedersägligt, att utgångsmaterialet för korsningar och urval samt den skicklighet, varmed förädlingsarbetet handhades, utövade en avgörande betydelse på resultatet. Erfarenheten hade visat, att såväl Weibullsholmsanstalten och huvudanstalten vid Svalöv som ock en del förädlare i utlandet lyckats framställa ett stort antal sorter med vidsträckt odlingsområden. Anmärkas finge jämväl, att Weibullsholmsanstalten i fråga om vissa växtgrupper hade utlagda speciella härdighetsförsök inom sådana delar av vårt land, där härdigheten sattes på hårda prov. Förädlingsanstalten hade också filiala försök utlagda på en hel del olika platser även inom kargare trakter av vårt land. Under 1932 omfattade filialförsöken ej mindre än sammanlagt 1,896 parceller. — Vad anginge den tekniska utrustningen vid anstalten ville bolaget framhålla, att undersökning för närvarande påginge beträffande möjligheterna till anordning av kölldlaboratorium i anslutning till redan befintlig frysningsanläggning. För kemiska undersökningar vore anstalten utrustad med eget laboratorium och förfogade över kemisk fackkunskap. I fråga om cereala undersökningar hade förädlingsanstalten ända sedan 1921 etablerat samarbete med landets förnämsta kvarnlaboratorier samt något senare även med Teknologiskt institut i Köpenhamn. Samarbetet med kvarnlaboratorierna hade nyligen utvidgats att omfatta aktiebolaget Saltsjöqvarns cereallaboratorium och aktiebolaget Malmö stora valskvarns laboratorium. — Vidkommande slutligen den av lantbruksstyrelsen påtalade nedgången i den vetenskapliga nivån vid anstalten ville bolaget understryka, att den vid anstalten representerade reella, dokumenterade kompetensen och användbarheten på den praktiskt vetenskapliga växtförädlingens område måste skänkas särskilt beaktande.

Den vid Weibullsholm bedrivna affärsverksamheten för förädlingsprodukternas exploatering skiljer sig i organisatoriskt hänseende helt och hållet från Svalövsanstaltens anordningar på området i det att förädlings- och affärsverksamheten vid Weibullsholm äro sammanförda under samma ledning och bedrivs av bolaget självt. I fråga om bolagets merkantila verksamhet har *lantbruksstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Bolaget hade av gammalt intagit en plats i första ledet bland de kvalificerade utsädesfirmorna. Det sätt, varpå firman skött sina utsädesaffärer, hade av den jordbrukande allmänheten på goda grunder vitsordats såsom föredömligt. Lantbruksstyrelsen hade ock övertygat sig om att utrustningen vid Weibullsholm i fråga om utsädets sortering och behandling vore synnerligen tillfredsställande. Förutsättningarna för att förädlingsprodukterna skulle på ett i allo tillfredsställande skick komma i jordbruksidkarnas händer vore därför enligt lantbruksstyrelsens mening tillförläp-

des. Bolaget, som självt innehade och brukade icke mindre än 1,865 hektar hästa skånsk jord, ägde också de största förutsättningarna att framgångsrikt föröka från förädlingsanstalten utgångna sorter och stammar samt sedermera vid reproduktionen frambringa ett sortrent, väl utvecklade och i övrigt fullgott utsäde. Lämpligheten av ett så stort jordinnehav syntes lantbruksstyrelsen dock kunna ifrågasättas.

Kontrollen över de av W. Weibull aktiebolag saluhållna utsädesvarorna utövas, såsom tidigare berörts, av bolaget självt. Den på laboratorieundersökningar grundade kontrollen utföres därvid av den till bolagets växtförädlingsanstalt anknutna frökontrollbyrån. Förekommande fältbesiktningar verkställas av vid förädlingsanstalten eller för bolagets övriga verksamhet anställda tjänstemän. Samtliga vid bolagets växtförädlingsanstalt framställda förädlingar och stammar av köksväxtfrö deltaga i stamförsöken vid Alnarps trädgårdars försöksverksamhet med köksväxter.

Utgifterna för bolagets frökontrollverksamhet utgjorde för verksamhetsåret 1 juli 1931—30 juni 1932 32,662 kronor 32 öre. Av detta belopp belöpa på jordbruksväxter 24,284 kronor 9 öre samt på köks- och blomsterväxter 8,378 kronor 23 öre. Härtill komma emellertid utgifter för insynningar med 6,139 kronor 50 öre, för kontrollodlingar med 2,800 kronor samt för kärnprovkontroll med 900 kronor eller sålunda med sammanlagt 9,839 kronor 50 öre. Weibullska bolagets totalkostnad för kontrollen under tiden 1 juli 1931—30 juni 1932 utgjorde alltså tillhoppa 42,501 kronor 82 öre.

Beträffande *växtförädlingsutredningens* förslag till kontroll över det Weibullska bolagets utsädesvaror hänvisas till vad därom beträffande motsvarande kontroll av utsädesbolagets utsädesvaror tidigare anförts.¹

Lantbruksstyrelsen har beträffande kontrollätgårderna vid Weibullsholm framhållit följande.

Den vid Weibullsholm av bolaget självt utövade kontrollen över såluförda utsädesvaror syntes lantbruksstyrelsen försvarlig allenast under förutsättning, att statsunderstöd till växtförädlingsverksamheten därstädes hade en mera tillfällig karaktär. Därest statsunderstödet finge varaktig natur, syntes det, åtminstone såvitt fråga vore om samma slags växtförädling, som om likformighet måste krävas i fråga om olika statsunderstödda organisationer. Ehuru det icke torde kunna påstås, att den vid Weibullsholm bedrivna kontrollen icke i stort sett fyllt sitt ändamål, syntes det lantbruksstyrelsen dock kunna göras gällande, att laboratoriekontrollen vid Weibullsholm icke med den personal, som enligt uppgift därstädes finnes för ändamålet, kunde bedrivas lika ingående som vid statens centrala frökontrollanstalt eller så, som lantbruksstyrelsens bestämmelser om statsplombering föreskrev. Skulle växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm fortfarande komma i anslutning av statsunderstöd, syntes såsom villkor här för ovillkorligen böra krävas, att plomberingskontrollen, åtminstone i fråga om jordbruksutsäden, handhades av statens centrala frökontrollanstalt, som även måste utföra den förkontroll- och efterkontrollodling, som utgjorde förutsättning för en effektiv sortäktthetskontroll.

¹ Se sid. 28 i denna proposition.

Av underordnad betydelse syntes det däremot lantbruksstyrelsen vara, att affärsföretaget fortfarande utövade kontrollen över utsäden av trädgårdsväxter, i den mån dessa icke salufördes under beteckning statskontrollerad stam, en form av saluförande, som redan i stor omfattning anlåtats av det Weibullska bolaget. På affärsföretaget borde jämväl utan olägenhet kunna överlåtas en s. k. förberedande kontroll, varjämte enligt gällande bestämmelser för plombering av originalvara insyningen av odlingarna därav skulle kunna ske genom förädlaren, i detta fall den hos affärsföretaget anställda förädlingspersonalen.

Om det Weibullska bolaget ställde sin försäljning under samma kontroll, som nu utövades vid Svalöv, skulle detta, enligt vad från statens centrala frökontrollanstalt inhämtats, kunna ske enligt samma grunder, som avtalats i förberörda överenskommelse mellan nyssnämnda anstalt och utsädesbolaget i Svalöv. Med ledning av Weibullsholmsbolagets uppgifter angående kontrollens numerära omfattning skulle Weibullsholmsanstaltens kostnader för kontrollverksamheten — däri insyningskontroll, vägledande kontroll och laboratoriekontroll i fråga om trädgårdsväxter icke inbegripits — kunna approximativt beräknas till 40,000 kronor. Genom en sådan anordning komme emellertid givetvis bolagets egna kontrollkostnader att i betydande grad nedbringas. Att emellertid anordningen skulle komma att medföra förhöjda utgifter för kontrollen i dess helhet låge i sakens natur. Uppskattningsvis syntes förhöjningen kunna beräknas till 15- å 20,000 kronor.

Under framhållande beträffande laboratoriekontrollen vid Weibullsholm, att reell kompetens och teknisk utrustning för utförande av statsplombering enligt lantbruksstyrelsens bestämmelser finnes i fullt tillfredsställande omfattning, har *W. Weibull aktiebolag* anfört följande.

Lantbruksstyrelsens förslag i fråga om anordningen av kontrollen över Weibullsholmsanstaltens utsädesvaror innebure, att plomberingskontrollen, åtminstone i fråga om jordbruksutsäden, skulle handhas av statens centrala frökontrollanstalt. Det vore enligt bolagets mening icke rimligt att knyta ett dylikt villkor till ett anslag, som ej avsåges att vara av förlöpande natur. Men även om så varit, skulle villkoret i fråga vara oantagligt av ekonomiska skäl till följd av den merkostnad för kontrollen, som skulle drabba företaget genom statsplomberingen, och även på grund därav, att bolaget skulle behöva bibehålla nära nog samma egna kontrollapparat som för närvarande anlätades. Lantbruksstyrelsen beräknade approximativt kostnadsökningen genom kontrollanordningen i fråga till 15,000 å 20,000 kronor. Med ledning av tillgängligt siffermaterial uppskattade bolaget för egen del merkostnaden till ett åtskilligt högre belopp eller till minst 30,000 kronor. Ett uppehållande av växtförädlingsverksamheten a nöjaktig kvalitativ nivå vore givetvis under sådana förutsättningar alldeles otänkbart. Bolaget ville emellertid understryka, att det eljest icke hade något att invända mot den ifrågasatta anordningen.

Under övertvägande av kontrollfrågan hade inom växtförädlingsanstalten verkställt en undersökning, huruvida icke genom något annat förenklat och förbilligat förfarande kravet på nöjaktig statskontroll av originalutsädenas sortäktighet skulle kunna tillgodoses. Härvid hade bolaget kommit till det resultatet, att en sådan utväg skulle vara att finna i en motsvarighet till den anordning, som tillämpades i fråga om statskontrollerad stam av grönsaksfrö. Kostnaderna för denna anordning skulle bliva högst

omkring 6,000 kronor, under förutsättning att taxan för den s. k. märkningsavgiften till statens centrala frökontrollanstalt skäligt avpassades efter varans natur. Bolaget hyste icke någon tvekan om att detta kontrollförfarande vore väl genomförbart och fullt tillfredsställande.

Växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm bedrevs under mera än ett halvt sekel såsom fullkomligt privat företag. Statsbidrag till förädlingen beviljades först 1924 och då på grund av inom riksdagen väckta motioner. Sedermera hava för verksamhetens upprätthållande årligen beviljats ytterligare anslag, i regel efter förslag av Kungl. Maj:t. Anslagen hava beviljats med följande belopp, nämligen för budgetåret 1924/1925 med 100,000 kronor, 1925/1926 75,000 kronor, ett vart av budgetåren 1926/1927—1929/1930 50,000 kronor och ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 75,000 kronor.

Med hänsyn till behovet av den inhemska växtförädlingens stödjande till gagn för vårt lands jordbruksproduktion har *växtförädlingsutredningen* till prövning upptagit spörsmålen, huruvida och under vilka förutsättningar fortsatt statsunderstöd bör tilldelas den vid Weibullsholm bedrivna växtförädlingsverksamheten.

Vidkommande denna fråga hade utredningsmännen i annat sammanhang betonat vikten av växtförädlingsverksamhetens fortsatta bedrivande samt densammans uppehållande vid hittillsvarande höga nivå. Att Weibullsholms växtförädlingsanstalt i icke ringa mån hittills bidragit till de ur jordbrukets och hela folkhushållningens synpunkt värdefulla resultaten av växtförädlingen, kunde icke bestridas. Då utredningsmännen därtill ansett sig kunna vitsorda, att med hänsyn till beskaffenheten av den vid Weibullsholm bedrivna växtförädlingsverksamheten förutsättningar föreläge för ytterligare värdefulla resultat, hade utredningsmännen för sin del icke tvekat uttala önskvärdheten av att förädlingsanstalten i fråga fortfarande måtte komma i åtnjutande av nödigt statsunderstöd. Utredningsmännen funne dock icke dylikt understöd böra tilldelas förädlingsanstalten under hittills tillämpade föreskrifter för understöds åtnjutande, vilka föreskrifter väsentligen åsyftat statsanslagens behöriga användning samt förädlingsverksamhetens upprätthållande i viss omfattning. Utredningsmännen hölle nämligen före att, då såsom nu åsyftades fråga bleve om en fortlöpande statlig understödsverksamhet, anordningar borde träffas för förädlingsverksamhetens frigörande i önskvärd mån från bolagets övriga verksamhet, varigenom möjlighet skulle beredas förädlingens utövare till ett mot dennas uppgifter och betydelse svarande inflytande på förädlingsverksamhetens ledning. Utredningsmännen ansåge därför nödigt föreslå sådan organisatorisk förändring av förädlingsanstaltens ställning till bolaget, att densamma komme att bilda en fristående anstalt, som strängt avgränsades från bolagets övriga rörelse och i ekonomiskt hänseende grundades på särskild inkomst- och utgiftsstat. Förädlingsanstalten borde dock vara direkt underställd bolagets styrelse.

Vid övervägande av frågan om fortsatt statsunderstöd till växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholm har *lantbruksstyrelsen* med hänsyn till nu rådande statsfinansiella förhållanden utgått från den förutsättningen, att

anvisande av statsunderstöd till växtförädlingsverksamhet utanför den praktiskt taget av staten själv genom Sveriges utsädesförening vid Svalöv bedrivna borde ifrågakomma endast, därest sådant anvisande kunde ske utan att den vid nämnda förening bedrivna verksamheten därav bleve lidande, det ville säga, att tillräckliga medel kunde ställas till förfogande såväl i första rummet för bedrivande i minst oförminskad eller eventuellt såsom önskvärd befunden utvidgad omfattning av nämnda förenings förädlingsverksamhet som ock i andra rummet för understödjande av annan dylik verksamhet. Härom har styrelsen vidare anfört:

Vidkommande förädlingsverksamheten vid Weibullsholm syntes visserligen en viss tvekan kunna råda om riktigheten och skäligheten över huvud taget av ett fortsatt regelbundet utgående statligt understödjande av denna verksamhet. Lantbruksstyrelsen funne det dock ur det utövande jordbrukets synpunkt önskvärt, att under nämnda förutsättning praktisk-vetenskaplig växtförädlingsverksamhet även under nästkommande budgetår kunde bedrivas å Weibullsholm. Fran anstalten hade förut värderika sorter och stammar ställts till jordbrukets förfogande, varjämte icke utan skäl kunde antagas, att utsikterna till framgångsrika resultat på här ifrågasvarande område ökades i och med förädlingsverksamhetens kvantitativa utveckling. Starka skäl talade emellertid för att ett blivande statsunderstöd utmättes efter i viss mån andra grunder, än vad förut varit fallet. Lantbruksstyrelsen givna sparsamhetsdirektiv, vilka tvingat styrelsen att föreslå en nedsättning i förut utgående statsunderstöd till Sveriges utsädesförening i sadan omfattning, att föreningens utvecklingsmöjligheter trots eventuellt ökat bidrag fran utsädesaktiebolaget starkt beskurits, nödvändiggjorde därtill enligt lantbruksstyrelsens förmenande en nedsättning av statsbidraget till förädlingsverksamheten vid Weibullsholm. Vid ett direkt tillämpande av berörda direktiv skulle statsbidraget till Weibullsholmsanstalten enligt lantbruksstyrelsens åsikt icke få utgå med i avrundat tal högre belopp än 64,000 kronor. Såsom villkor för dylikt statsunderstöd till verksamheten i dess helhet vid Weibullsholm ansåge lantbruksstyrelsen böra krävas viss kontroll fran centrala frökontrollanstaltens sida. Vare sig kontrollen bleve endast partiell eller utsträcktes att omfatta hela utsädesförsäljningen, komme dock en kontroll av ifrågasvarande slag givetvis att, såsom förut berörts, öka kontrollkostnaderna vid Weibullsholm, varigenom ur affärsföretagets synpunkt sett en ytterligare beskäring av statsanslaget skulle komma till stånd.

Vid lantbruksstyrelsens förhandlingar med ledningen för Weibullsholm hade därför övervägts, huruvida anslaget till förädlingsverksamheten därstädes skulle kunna begränsas att gälla endast förädlingen av trädgårdsväxter (köks- och prydnadsväxter). Under sådan förutsättning skulle kontroll fran centrala frökontrollanstaltens sida knappast behöva föreskrivas. Genom en dylik anordning skulle även undvikas, att staten samtidigt understödde två anstalter med samma uppgifter. Skäl syntes i så fall föreligga att tillmäta anslaget till trädgårdsväxtförädlingen jämförelsevis rundligt, så att denna förädlingsgren kunde komma att ytterligare utvecklas, vilket ur den inhemska trädgårdsodlingens synpunkt måste anses synnerligen önskvärt. Anslaget till förädlingsverksamheten för trädgårdsväxter syntes böra utgå med förslagsvis 40,000 kronor årligen för en tid framåt. Förädlingsanstalten skulle därigenom visserligen tillföras ett lägre statsbidrag, men undgå de med statskontrollen förenade ökade kost-

naderna och erna större rörelsefrihet i fråga om sin verksamhet på aker-
växtförädlingens område. Ledningen vid Weibullsholm hade emellertid
vid förhandlingar med lantbruksstyrelsen gjort gällande, att varje in-
skränkning av anslaget till verksamheten vid Weibullsholm eller begräns-
ning av anslaget till viss del av verksamheten vore ur ledningens synpunkt
otänkbar. Lantbruksstyrelsen ansåge sig likväl på i det föregående an-
givna grunder vilja tillstyrka, att ett lämpligt avvägt statsunderstöd till-
delades W. Weibull aktiebolag för av bolaget bedriven växtförädlingsverk-
samhet, antingen såsom anslag till verksamheten i dess helhet, i vilket fall
villkor om viss kontroll från statens centrala frökontrollanstalts sida borde
föreskrivas, eller såsom anslag till trädgårdsväxtförädlingen. Skulle stats-
understöd komma att beviljas till växtförädlingen i allmänhet vid Wei-
bullsholm, ansåge lantbruksstyrelsen, förutom villkor om kontroll från
statens centrala frökontrollanstalts sida, böra föreskrivas, dels att växtför-
ädlingsverksamheten i den mån så ske kunde — d. v. s. i huvudsak på sätt
föreslagits i växtförädlingsutredningens betänkande — avskildes från
affärsföretaget, dels ock att visst samarbete med annan med statsmedel
understödd växtförädlingsanstalt i fråga om förädlingsverksamheten å
akerbruksväxternas område komme till stånd.

W. Weibull aktiebolag har beträffande förevarande anslagsfråga anført
bland annat följande.

I fråga om det av lantbruksstyrelsen alternativt framställda förslaget
om understödjande av förädlingsverksamheten med trädgårdsväxter (köks-
växter och prydnadsväxter) med ett statsbidrag av 40,000 kronor ville bo-
laget anföra, att statsanslag aldrig åtnjutits eller begärts för förädling
av prydnadsväxter. För lantbruksstyrelsens representanter hade bo-
laget framhållit, att det enligt detta alternativ bleve bolaget omöj-
ligt att självt finansiera förädlingen av jordbruksväxterna, utan
måste under nuvarande depressionstider för jordbruket denna förädling
ytterligt inskränkas. Lantbruksstyrelsen hade själv medgivit, att ur det
utövande jordbrukets synpunkt ett sådant förstörande av värden icke vore
önskvärt. Härtill komme, att ur företagens egen synpunkt följderna av ett
genom detta alternativt framtvingat nedläggande av jordbruksväxtföräd-
lingen skulle medföra betänkliga konsekvenser. Säkerligen finge räknas
med en avsevärd nedgång i omsättningen av jordbruksfröer, och en följd
härav bleve, att hela organisationens allmänna kostnader icke skulle kunna
bäras. Det för växtförädlingen nedlagda kapitalet i byggnader, utrustning
m. m. skulle bliva oräntabelt och företagens hela bestånd — även trädgårds-
växtförädlingen — skulle snart äventyras. Denna alternativa väg vore
sålunda oframkomlig.

Det faktiska behovet av statsunderstöd för växtförädlingsverksamheten
vid Weibullsholm hade alltjämt ökat. De uppgifter, som hittills blivt
tillgängliga angående försäljningen under innevarande säsong, visade så-
lunda en anmärkningsvärt stor minskning av omsättningen. Bolaget an-
såge dock trots detta, att med det starkt försämrade statsfinansiella läget
utsikt för närvarande måhända icke torde finnas att erhålla ett ökat stats-
anslag. Bolaget hade därför övertvägt möjligheterna att med ett lägre
statsunderstöd upprätthålla växtförädlingsverksamheten i sådan omfatt-
ning, att vunna resultat icke äventyrades och att de viktigaste växtför-
ädlingsarbetena kunde fullföljas. För verksamhetens upprätthållande syn-
tes dock i allt fall ett anslag för nästkommande budgetår av minst 75,000
kronor erforderligt.

Departements-
chefen.

Beträffande fragan om växtförädlingsverksamheten å Weibullsholm och villkoren för statsbidrag härför kan jag i huvudsak ansluta mig till de synpunkter, som anförts av växtförädlingsutredningen. Jag finner alltså verksamheten vara av den betydelse och art, att den alltjämt bör understödjas med statsanslag. I anslutning till vad granskningsnämnden ifrågasatt om nedsatt statsunderstöd åt enskilda företag vill jag förorda, att för verksamheten å Weibullsholm för nästa budgetår uppföres ett anslag, som med ungefär 15 procent understiger årets anslag, eller 65,000 kronor. Anslaget torde böra avse växtförädlingsverksamheten i dess helhet vid Weibullsholm.

Jag förutsätter, att W. Weibull aktiebolag vidtager åtgärder i syfte att, i den mån så ej redan skett, förverkliga vad växtförädlingsutredningen ifrågasatt om ett särskiljande i görligaste mån av förädlingsverksamheten från bolagets merkantila verksamhet. Med hänsyn till de väsentligt ökade kostnader för bolaget, som ett genomförande av den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta statsplomberingen skulle medföra, anser jag mig ej nu böra förorda dylik kontrollanordnings införande såsom villkor för statsbidragets åtnjutande. I stället bör undersökas, huruvida icke annan, mindre utgiftskrävande men dock betryggande sortäkthetskontroll kan ernås, därvid den av bolaget ifrågasatta utvidgningen av den nu för grönsaksfrö tillämpade kontrollanordningen torde böra bliva föremål för övervägande. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att härom meddela de föreskrifter, som må befinnas böra ifrågakomma.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för uppehållande av Sveriges utsädesförenings verksamhet för budgetåret 1933/1934 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 224,000 kronor; samt
- 2) för uppehållande av växtförädlingsverksamheten å Weibullsholm för budgetåret 1933/1934 under nionde huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 65,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Joh:s Thygesen.